

1.A/B/C

1. A.

A gyógyszer hatása ált.-ban: összefüggésbe van a receptorok kölcsönhatásában levő [HA]-val, tehát a keringésbe jutott farmakon mennyiséggel. Ált.-ban egy gyógyszerkészítményből öt a teljes D szívódik fel, bár nem csak bizonyos hanyadra. Ennek mutatódná a biohasználthatóság.

BH: az a terápiás hatást kifejtő x-os mennyisége a farmakonak, mely a gyógyszerkészítményből jellegzetes sebességgel szabadul idővel és felnövekvően, az iv.-től eltérő beadtáni módonál előri a mi kerülést.

BH (Kef): annak sebessége és mértéke, hogy a HA felnövekvően, felnövekvően elérhetővé válik a hatás helyén*

* El merítő, eset: azt mondhatjuk, hogy öt a hatás helyén, hanem a Mi. keringésben, mert azzal egysorral van! Megkülönböztetünk abszolút és relatív BH-ot

1. BH_{abs}: a felnövődött gyógyszeményseg a beadott D-ra vonatkozva

$$BH_{abs} = \frac{BH_x \text{ (mg)}}{D \text{ (mg)}} \xrightarrow{\text{farmakoc. viszcerálisokból, megfelelő farmáciai módsz. labanálva}}$$

2. BH_{rel}: a gyógyszer-formulálás során az optimum keverése célából gyakran használták össze na. HA-mennyiséget tartalmazó különböző gyógyszerformáknak a BH-át.

$$BH_{rel} = \frac{BH_x}{BH_{st}} \quad // \quad BH_{rel} = \frac{A_x}{D_x} : \frac{A_{st}}{D_{st}} = \frac{A_x \cdot D_{st}}{D_x \cdot A_{st}}$$

$$\downarrow \\ D_x = D_{st}$$

$$\text{sedimentáció: } BH_x = \frac{(AUC)_x^{\infty}}{(AUC)_{st}^{\infty}} \cdot \frac{D_{st}}{D_x} \cdot 100 = \frac{(c + k[AUC]_0^{\infty})_x}{(c + k[AUC]_0^{\infty})_{st}} \cdot \frac{D_{st}}{D_x} \cdot 100$$

$$\text{egyszeri adag: } BH = \frac{Cl_p \cdot AUC}{D} \cdot \frac{D_{st} \cdot D_x}{D} \quad Cl_p: \text{plasma clearance}$$

rölkben:

$$BH = Cl_p \cdot AUC_{\infty}^{\infty}$$

↑ női

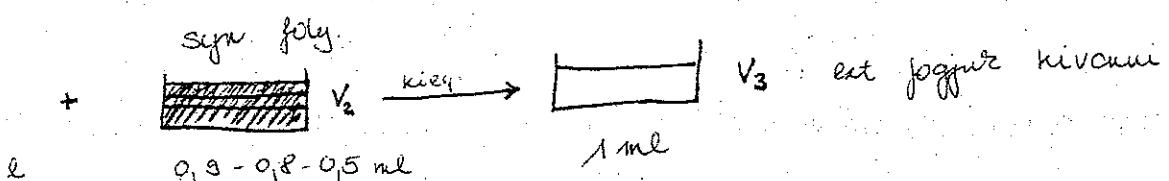
♂ adagolási idő

NSAID

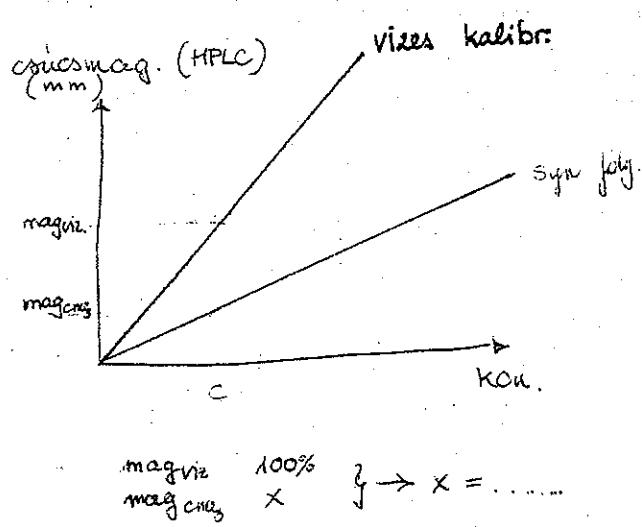
ba HA-ot ismertünk nem tudunk juttatni, csak
3. nap kell a c felbőléshez, és hogy tényleg
azt bizonyítani kell!

synovialis foly.-ban felől ismertetlen c-jel HA-
A biológiai anyagból történő kivonás hatás-
zzatott minta (fortified sample) alkalmazásával
zeni.

ONÁS foszforsavval felnabadjtan a többel (Na^{+})-t a
 CH_3COO^- -ba razzuk át



foly. - ban felismerjék
valamennyi diclofenac
 \Rightarrow HPLC csíkcsma. - cc
látrik, hogy ha szu-
szet adtunk volna
a mennyiségek is
fek. kötődés. A különbség
hatásfokot!



半衰期 (Biological half-life)

Startam, mely alatt az anyavegyület v. metabolit idje a felirat örökké az adott foly. törben,

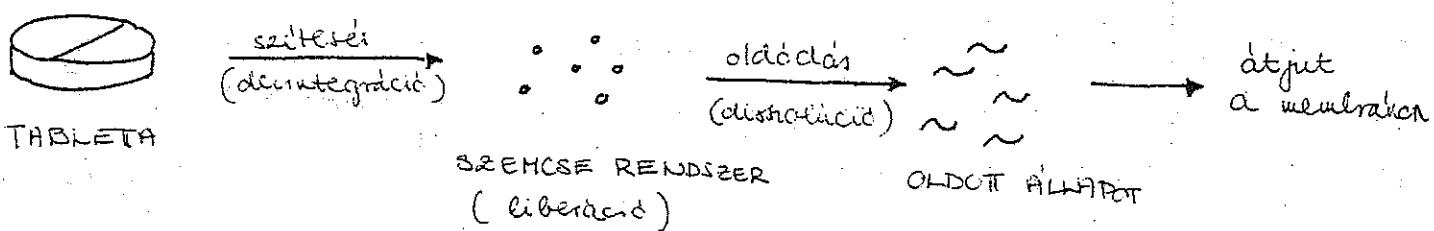
sokatja : kor, nem, betegség

skulacid (Biliary recycling)

leseleg, melynek soran az épével kiválasztott forma-
duocleumbra jutva lejár lepus feliratban, és a
gesle visszajutni → recirkulációs folyamat
az újra feliratban.

BH: a gyógyszer hatása ált. -ban összefüggésben van a receptorok köny. -ben levő farmakon konc.-jával, vagyis a keringésbe kerülő farmakon mennyiségével. A gyatorlatban egy gyógyszerkezelésnélből ≠ a teljes D, hanem annak csak bizonyos hanyada növődik fel, ezek biológiaileg használthatók, ennek mutatóráma: BH.

Per os adagolás



Hol lehet hiba a folyamatban? A hiba ≠ megfelelő BH-t okoz? (Antal ea.-a)

- 1.) ≠ kellő oldékony c -ben a hatás helyén
- 2.) a kioldott HA adnorbedődik (pl.: égesztő gyanták), leomlik, oldhatatlan komplexet képez
- 3.) a HA a membránon fiz-kém tul. miatt ≠ jut át
- 4.) gyors elimináció, metabolizáció történik.

Vagyis a felivodásat, és ezáltal BH-t 3 'hatás' befolyásolja.

- 1.) fisiológiai tény.
- 2.) gyártás techn.
- 3.) HA fiz-kém tul.

Mindenből következik, hogy megfelelő BH eléréshez megfelelő HA-ot, megfelelő időben, helyen megfelelő oldott c -ben kell biztosítani

Megfelelő HA

Megfelelő IgP -vel, pKa -val, kristályserk. -tel, polymorf módosulattal rendelkezzen. Vagyis az oldékonyiséghoz, és membránhoz való átjutáshoz az opt. szerkezet és megfelelő forma szükséges.

Témásetese a jó HA-arral, mert ezt még formulában is kell, vagyis ki kell alakítani a gyógyszerkezétményt, mely a HA-hordozó rendszer. Ez ép olyan fontos, mint a jó HA, mert mosás formulájával egy nagyon jó HA-ot is padlón lehet kihirdeni!

Fontos dolgok:

- részecskeméret ↓ → oldékonysság ↑ → BH ↑
- szemcséméret eloszlás homogenitása: 'együtt' oldódás
- alkalmazott segédanyagok: pl. vannak az ún. enhancerek, melyek a felolvadást elősegítve növelik a BH-t.
- komplexképzők: molekulakomplexez: tirofillin Na-ac + Na-nicotinát
szavanykomplexez: ciklodextrinek
fémkomplexez: EDTA, Zn-insulin

féllel aktiv anyagok: Na-lauril sulfát

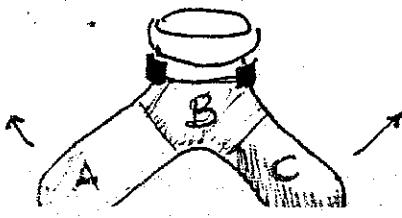
Ezeknek az enhancerknak a mechanizmusa többfélélhet. Vannak, melyek ionpor módszer képével (mucin), vannak, melyek membrán terület változtatásval (nicotinát) hatnak a felolvadásra. Vannak aik realegrája változást okoznak.

Fontos, hogy a HA megfelelő időben és helyen legyen oldott formában → pl.: penicillin: ha a penicillin tartalmú gyógyszerkezétményből a penicillin a gyomorban rabadulna fel zötnegy: $BH = 0 \rightarrow$ bevonás, väzesem terül kiépítése stb.

Fontos még, hogy a gyógyszerkezétményt megfelelően tárolják, mert a megfelelő tárolás esetében bomlás → $BH \downarrow$
+ eljárások, műveletek: preselén erő ↑ → $\frac{\text{bőr}}{\text{pr. erő}}$

2.b.

Simultán in vitro vizsgálat feldolgozott T-csőben. Alkalmas a keveretbe juttatott farmakonok transportfolyamatainak tanulmányozására



A: várható felolvadási hely; GI-különbszöző helyei, pl.: gyomor: $pH = 1,5$

B: sevess fázis (ciklodextrin) = sejtmembrán

A.)

A felvívődés (absorptio) alapfeltételei:

- 1.) HA-nak szabaddá kell válnia (kivéve oldat)
- 2.) a hatás helyén oldott állapotban legyen (kivéve piocit.)
- 3.) lipid oldékonysság

Tulajdonképpen a felvívődés során a HA-nak membránokon kell átgutnia. Milyen mechanizmussal jut át? Ehhez ismerni kell a membránt!

MEMBRÁN: Singer, Nicolson 1972: "folyékony-mozaiik membrán":

A modell szerint a membrán elnyegében egy ~~folyékony~~ forfolipid kettős rétegből álló lipidkontinuum, amelybe a membrán áteret v. melyen belülük integrált membránfelejék ágyazódnak be.

Ájtatás: PARACELLULÁRIS / TRANSZCELLULÁRIS

Transzcellularis: 1. passív / aktiv / facilitált / piocit. / ionpárképzés

1.) Passív trp.

- hajtóberő a konc. gradiens, aminek megfelelően
- E \neq kell
- pl.: súsglikanid v. egyéb lipid, nem ionizált molekulák

FICK - törv.
m. folyék.

$$t_e = \frac{D}{L} \times \frac{A}{K}$$

dif. coefficiens membrán vastagsága

2.) Aktív trp.

- E - igényes
- Carrier szükséges (csinak / legyező erő): telithető, gátoltatott
- konc. gradiens ellenében
- pl.: L-dopa, 5-bromuracil

$$q = D \cdot \frac{A}{L} \cdot (\Delta c) e$$

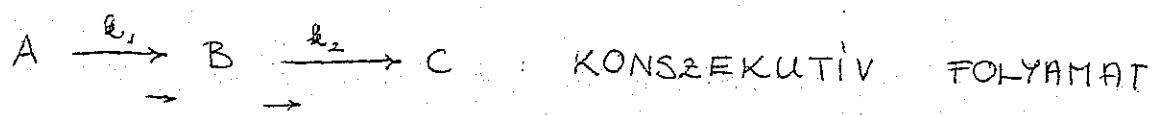
3.) Facilitált diff.

- E - igény
- Carrier kell \rightarrow gátoltatott, telithető
- konc. gradiens szerint
- pl.: B_K - vitamin

c: ahol történik a felnívódás; sis. kerület;
 plasma $\text{pH} = 7,4$

A rözögép a periártatikát utánozza. A simuláció \neq tökéletes, mert a test T-t, az emésztőenzimek jelenlétével \neq veszik figyelembe, ezért tükekozott adat a lipid old.-ságrol, kémiai sebkról.

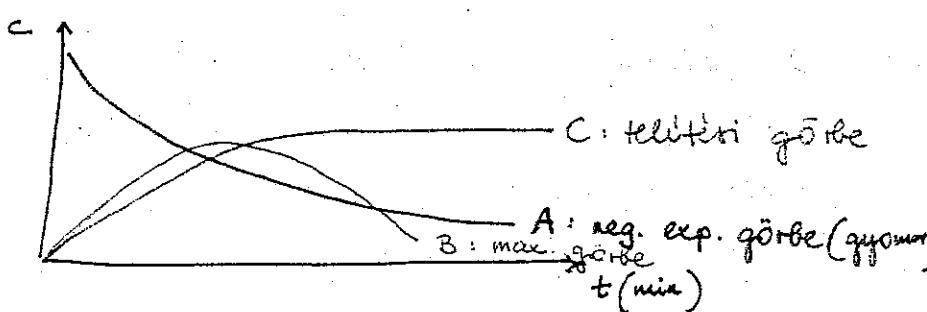
A gyak.-on a farmakon a salicilsav (belülleg nám.-ait alkalmazzuk!). A valószínű felz. hely a gyomorban lesz. Innen a szemmembránokon át (ciklohexán) jut a sis. kerületbe (puffer 7,4). A salicilsavat Fe^{3+} -mal színes komplexet spektrofotometriásan határoztuk meg!



$$1) -\frac{d[A]}{dt} = k_1[A]$$

$$2) +\frac{d[C]}{dt} = k_2[B]$$

$$3) \frac{d[B]}{dt} = k_1[A] - k_2[B]$$



+ Span & O (felületártiv a.; v/o): fel. fesz. \downarrow : felnívódás gyorsabba

c.)

Vérátfolyás sebessége (Blood flow rate)

A vér szereken történő áramlási sebessége. Alt.-ban 100 ml / 100g sebesség perc dimenzióval jellemzhető. A mértékkel a munka, piknics, betegség (atherosclerosis) stb. változhatja

Kompartment

Hipotetikus vizet, mely egy adott c-sel és V-sel feltüntető, ki jelezzi a részeset azon foly. térsének összetételét, ahol a beadást követően a farmakon egyenletesen oszlik.

A.) Felszívódás befolyásolása

- 1.) Fiziológiai tényezők
- 2.) gyártás techn.
- 3.) HA. fiz-kém. tény. } II.a

1.) Fiziológiai tényezők

a.) Nem, női

Nők / férfiak → zsírszövet, crontelosztás más. A nőknek is más lesz (sejv. 60% -a). Ila. igaz rovarny, következően hiszen más D kell egy 148 kg -os parival, mint egy 63 kg -osnak (más zsírszövet, más elosztás)

v.) Pl.: madarak szervezetében DDT volt. Néha semmi bajuk, majd tényleg az ékezes rovar a zsírszövet menet, így az addig ott maradt rovarot anyag a keringésbe juttat → toxikus lehet → elhullás

b.) Kor

Újsülött: felszik kisebb, bőr vékonyabb, vizes nagyobb

Idős: keringés rosszabb, vizes kisebb, májfunkció ↓ (pl. prognális is erdekes lelet, v. kisebb a first-pass)

c.) Test

Interstitialis foly. η -a a látásra csökken → transport folyamatok

d.) Gyomorintéri sebesség

Vannak a savanyú karakterű gyógyászok, melyek distalis részén viszonylag a gyomorban, és felirányoltak → gyors gyomorintéri kevesebb szívődik fel, mintha lassú lenne a gyomorintér

e.) Térhelyesség

Változik a testtömeg, viz-háztartás

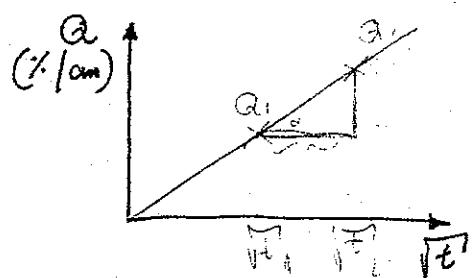
Ezek mellett még fontos tényezők a vérátfolysási seb (vált. munka/pihenés), genetikai tényezők (β_{12} -hiány: intrinsic

3)

A kenőcsök a bőr v. nyílkahártya kezelésére szánt felkészítések halmozottan alkalmazásával készülnek, melyek HA-(ok)ból és vízbányagból állnak (segéda + alap). Hatásukat az alkalmazás helyén v. a bőrön át felolvadva fejtik ki. gyak. 2%-os NIKOTINAMID kenőcs: lokális iatkerüngés fokozó → hajhagyma, kopaszodás ↓

A vizsgálatot Franz Cella bau végzettük.

Ez a körülök a kioldó közegek visszatartásával a helyi kéltmények esetében a liberáció vizsgálatra (kioldó közege; pH=5-8: savköpeny), ill. penetrációs képesség bizonyítására. Mi a liberációt vizsgáltuk. Mintá: fénymolykés 263 kevertetés: s c biatorítása



$$k_0 = \frac{a_2 - a_1}{\sqrt{t_2} - \sqrt{t_1}}$$

$$Q = 2 \cdot C_0 \cdot \sqrt{\frac{D \cdot t}{\pi}} \rightarrow D = \frac{Q^2 \cdot \pi}{4 \cdot C_0^2 \cdot t}$$

D (cm²/perc): penetración vital

c.) Adagiolari read

A döris az az időintervallum összekapcsolását a terápia idejére, a legjobb terápiás hatás eléréséhez, ill. az egyensúlyi vértant fejtartása előkében

Konc. gradiens

A biológiai (v. szimultán) membrán 2 oldala között fennálló koncentráció különbséget jelenti, mely hajtőerejé a passzív diffúziós jövamatoknak.

B.) Nem mikronormális

alchohol/aldehidel dehidrogenáció
aminoxidáció (MAO)
aromatizáció

II. fázish reakciók

1. Glukuronoid konj.

Főhelye a máj. Ez a leggyakoribb konjugáció, mivel a sejtesben glukuronsav többségesen jelen van, és sok reaktív csoporttal reagálhat. Lehetőséges a többi hörös glukuronoid konj. → M nagy → Ø filtráció a vesében, de nem baj, mert eztvel seklettel tülik. A bélben atomban vannak bakt.-ok, hasítják a konjugátumot → enterohep. körforgás

CHLORAMPHENICOL

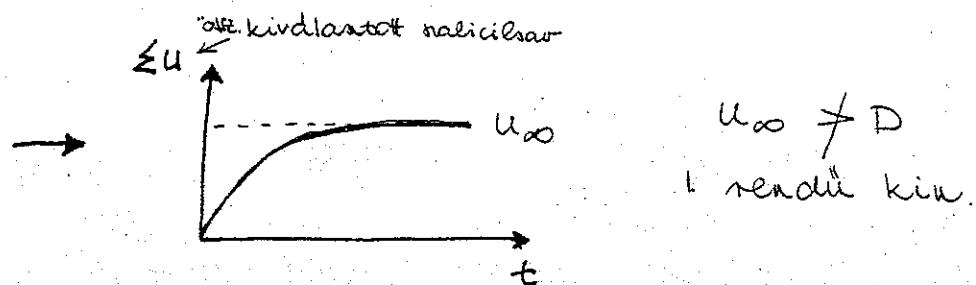
- 2.) sulfát konj.: aspirin
- 3.) metileres: morfin → codein (endogen: S-adenosil-metionin)
- 4.) acileres: primer amind
- 5.) A.S: aspirin
- 6.) glutation: BSP

3.) Abban az esetben, ha a kör. igazak egy HA esetében, nem sűrűn a mintát vélböl venni, hogy BH-t meghatározunk.

- min. 90% -osan vizelettel türl
- Ø metabolizáció, de mégis meg tudjuk határoznai a metabolitokat
- Ø kötbajón felérjéhez
- Ø raktározóban
- Ø enterohepaticus körforg.
- tubularis rezerv. Ø

Ha ezek igazak, akkor lehet vizeletben nézni a dolgokat. Péz [ASA]-t spektrofotometriával mérjük. Meghatározzuk a mintában a nalicidat (kiválasztott nac.) → összes kiválasztott nalicidat

KUMULATÍV
VIZELETÜRÍTÉSI
GÖRBE



i) A szervesetbe gyógyterjedést, vagyis HA-ot hordoz rendszert juttatunk.

- 1.) beadjuk a gyógyterjet
- 2.) ~~sabadda~~ szabadda változik a HA (kivéve oldatok)
- 3.) a szabad HA felszívódik (absorpció)*
- 4.) elosztik (distribució)*
- 5.) metabolizmus (metabolizálódik)*
- 6.) kiváltja a hatást = receptor-kötődés*
- 7.) elimináció *

Ezen folyamatok nem minden képes, sorban következnek, hanem folyamatokban egymás mellett zajlanak le. Interakciók lehetősége sok helyen van!

Felszívódás:

A szabaddá vált HA nem képes felszívódni, v. nincs céllal c-be.

Miért?

GI-traktus:

- vanak gyomorünítést fokozók (reserpin)
- vanak gyomorünítést lassítók (atropin, opiat)
- oldhatatlan komplex képzés (Ca^{2+} , Fe^{3+} , tetraciklin, kinin)
- Cholestyramin (epes kötő gy.)
- enteroszep. körforgás gátolása: amoxicillinnel kinyitja a bélbakt.-ot \Rightarrow östrogener nincs jut nátra

Elosztás

A plazmafek. -nál (cseleks. kötőhely) v. más követi kötőhelyről való leszűrés. A leszűrés következetében a szabad HA konc. \uparrow , és így akár toxikus is lehet*. Fontos, hogy a szervesetbe jutott gyógyszerek nem egyenletesen oszlanak el a szervesben, hanem egyes szervekkel selektív felhalmozódás lehet!

* aspirin lebontja a bilirubint

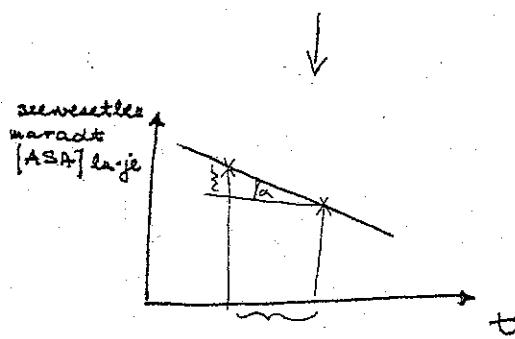
Metabolizmus

A metabolizáló enzimrendszer lehet indukálói, ill. gátolói. A működését v. is változást okoz.

$$k = \frac{1}{t} \cdot \ln \frac{C_{\infty}}{C_t}$$

$$t_{1/2} = \frac{0,693}{k}$$

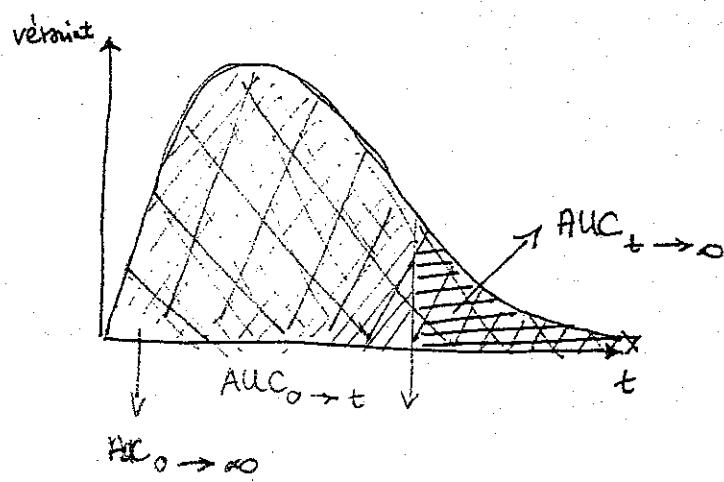
$$\frac{C_{\infty}}{D} = F = BH$$



c.) AUC (Area under curve)

A felsővonalból és a rendszerből keringésbe jutott HA mennyisége jellemzésére szolgáló érték. A vétőnél idő görbe alatti terület integrálját jelenti, mely megadható $t=0$ időponttól adott v. végtelen időtartamig

$$(AUC_{0 \rightarrow t}; AUC_{0 \rightarrow \infty}; AUC_{rest} = AUC_{t \rightarrow \infty}) \text{ me. : konc} \times \text{idő}$$



Az AUC leírásával
terület 2 beadvási
móddal (kotáltságos)
Összhosszúságosan!
Clearance némolda:

$$Cl = \frac{D_{ir}}{AUC_{iv}}$$

$$Cl = \frac{F \cdot D_{po}}{AUC_{po}}$$

Klinikai farmakokin.

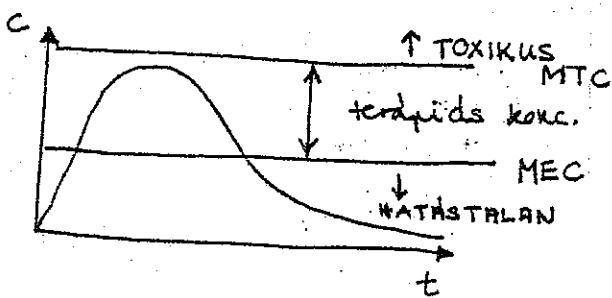
A farmakokin. törvénykerülégeinek alkalmazása hospitalizált egészséges önkénteseken v. betegeken a biztonságos és hatékony gyógyszerelés kialakításra, vizsgálatra, valamint az optimalizált terápia előírásra.

7.B.

Nitrofurantoin

A nitrofurantoin antibakterialis hat, vizeletben fejt ki hatását. A HA szabaddá válása a kloritmelyiből lelet azonali v. retard a terápiás célnak megfelelően.

Fontos, hogy a beadtást követően gyors felirvódás & következzen be, mert nagy c-nél átlép a vér-agy-gáton \rightarrow toxikus.



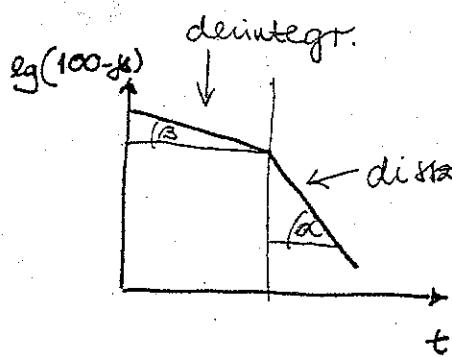
Kivédeni a gyors felirvódást: Mg-sztabáttal hidroglob felület létrehozsa (bevonás), így nö a HA-felszab. ideje \rightarrow \neq toxikus súrt

felszírddáshoz: deintegracid

liberacid

dissolucid

\rightarrow az oldott, fel.-hez & kötött HA. sépés felirvódáni.



100-fs: tablettaban levő HA mennyisége

mérés: forgókosaras kioldódás vizsgáló készülék.

Kioldókéeg: mesterséges belnedv

- temperatura, peristaltika bázisai

7.C.

cirkadian ritmus

A mér. biológiai óra által szabályozott, 24 órai, periodikus változás, mely az endogen anyagok periodikus változása által vezérelt.

kiválasztás

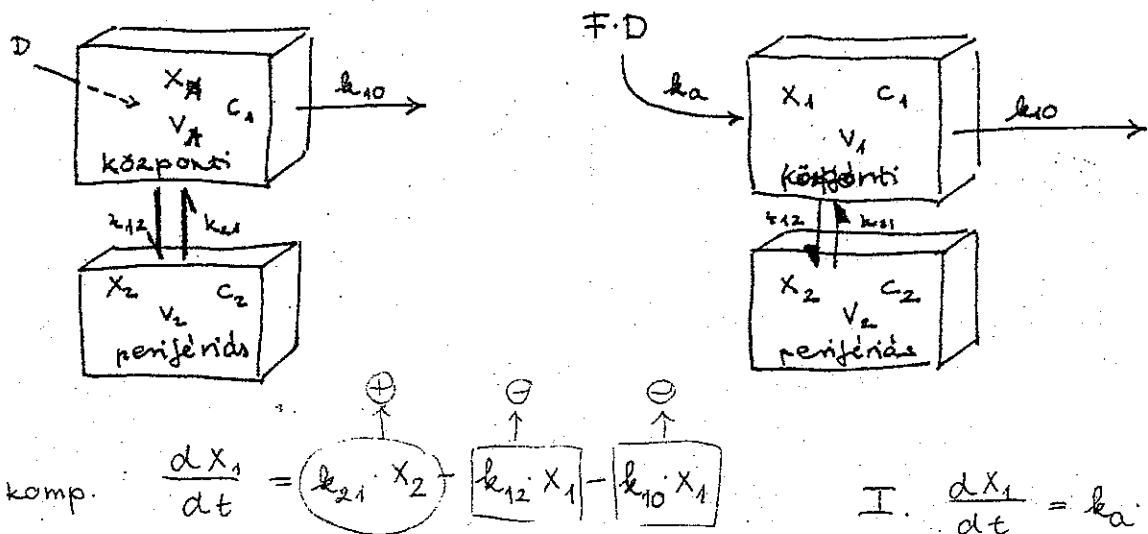
A farmakonnak a szervesből való végleges kiürítése.

Többfélé eliminációs úton történhet (venejér, epe, vizelet,

2 kompartment

A kereszthoz 2 kompartmentet felteteleünk. Van egy
sz. köspont (I = kerület, bőrelhetetlenség előről)
és van a periferia (II = töreti)

Itt is van iv, extrav.

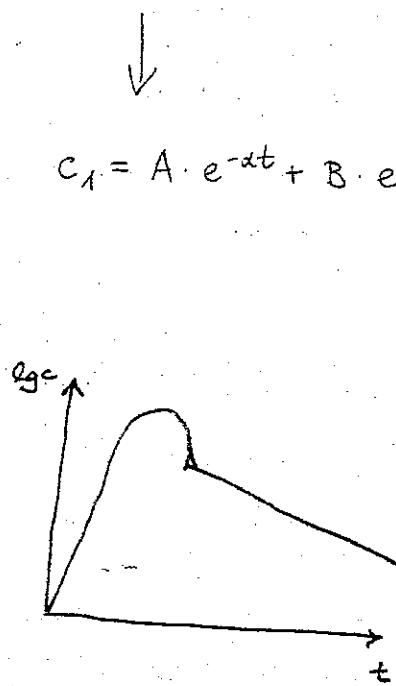
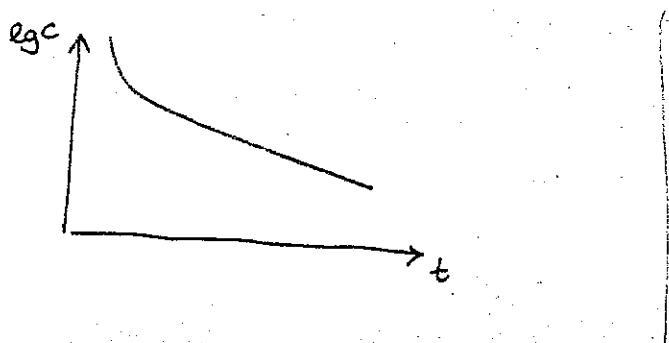


↓ Laplace-transformáció

$$I : c_1 = A \cdot e^{-\alpha t} + B \cdot e^{-\beta t}$$

$$c_1 = A \cdot e^{-\alpha t} + B \cdot e^{-\beta t} - C \cdot e^{-\gamma t}$$

A, B, C, α, β : hibrid döntők



''II - VIII. A része

A kevésében szájtó farmakokinetikai történetek matematikai leírására modelleket készelnek el. Ezek a valóság leggyakoribb formája. Igy 3 eljárás alkalmás a legfontosabb parameterek bemutatására

- 1.) KOMPARTMENT ANALÍZIS
- 2.) ÜN. NEM KOMPARTMENT ANALÍZIS
- 3.) FIZIOLOGIAI'S ANATOMIAI FARMAKOKIN. MODELL

1. Kompartment analízis

Ebben az esetben azt mondja, hogy a szerveset, melyben a gyógyszer elosztik, melyből eliminálódik kompartmentként ill. kompartmenteknek fogható fel. Maga a kompartment teljes a mat. modellben egy olyan dolog, melynek biológiai megfelelője olyan folyadékter, kör, szövetszöport v. ellen sejt, követ v. szövetszöport, mely az adott farmakokin.-i történetek során (a farmakan c-ja és a folyamat seb-e kompartmentjából) homogénnek tekinthető.

Belátható, hogy a szerveset több kompartmentból áll. A gyakorlatban azonban 1/2 ill. 3 kompartmentos modellekkel dolgozunk. A kompartment minden tul. körben az abban meg, hogy helyről nyerhetünk anal. méréssel konc.-t.

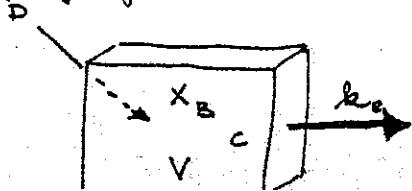
Lehet a modell: lineáris (minden foly. I. rendű) ill. nem lineáris (nem minden foly. I. rendű). A nem lineáris esetben a konc.-k; AUC-k nem arányosak D-al.

Farmakokin. parameterek

1. Kompartment

Akkor lehet használni, ha iv. adagolás v. infúzió általános seb-gel v. gyors elosztást a vérpályában felrövidítés előtt meg.

iv. adagolás



1. rendű

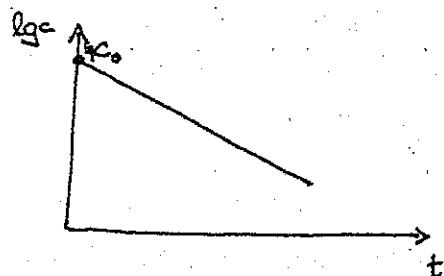
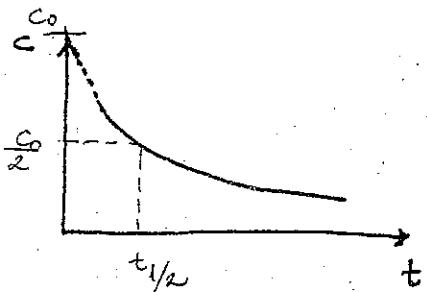
$$\frac{dX_B}{dt} = -k_e X_B$$

$$\ln X_B = \ln X_B^0 - kt$$

$$\frac{\ln X_B}{\ln X_B^0} = -kt \quad | X_B helyett c is írható, mivel V=va.$$

$$\frac{\ln c}{\ln c_0} = -kt \quad | e-re emellel$$

$$c = c_0 \cdot e^{-kt} \quad c_0 = \frac{D}{V}$$



$$0,5 \cdot c_0 = c_0 \cdot e^{-kt_{1/2}}$$

$$\ln 0,5 = -k \cdot t_{1/2}$$

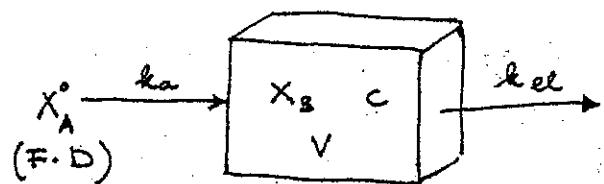
$$\frac{\ln 0,5}{-1 \cdot k} = t_{1/2} = \frac{0,693}{k}$$

$$c = c_0 \cdot e^{-kt}$$

$$c_0 = \frac{D}{V}$$

$$t_{1/2} = \frac{0,693}{k}$$

1 kompartment extravask.

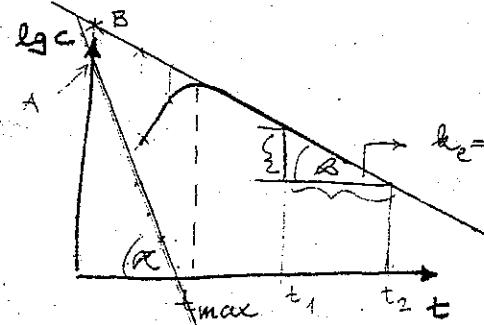
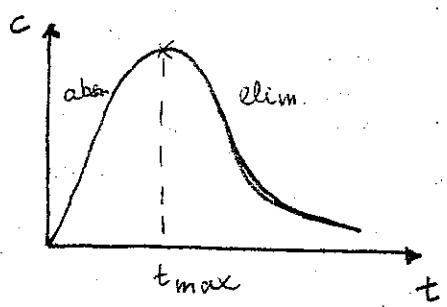


$$\frac{d X_B}{dt} = ka \cdot X_A - kel \cdot X_B$$

$$X_B = \frac{(X_A^0) ka}{ka - kel} (e^{-kt} - e^{-kel t})$$

$$X_B = \frac{F \cdot D \cdot ka}{ka - kel} (e^{-kt} - e^{-kel t})$$

$$c_p = B \cdot e^{-kel t} - A \cdot e^{-kt}$$



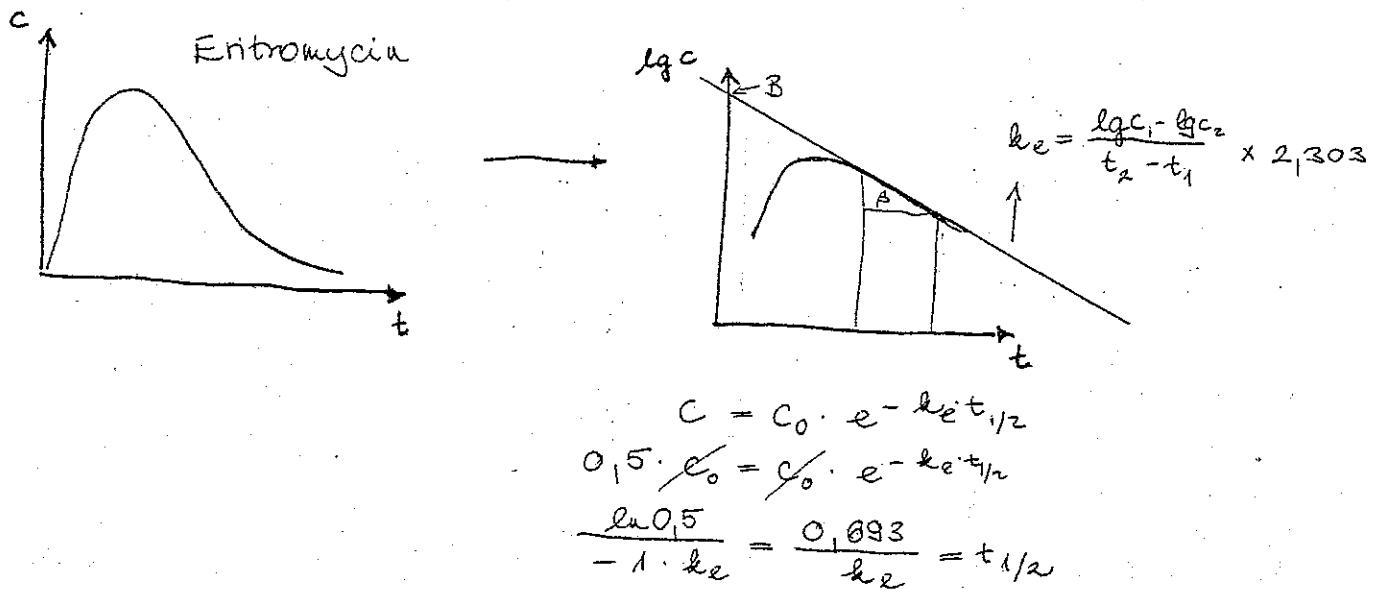
$$kel = \frac{\lg c_1 - \lg c_2}{t_2 - t_1} \times 2,303$$

$$t_{max} = \frac{2,303}{ka - kel} \cdot \lg \frac{ka}{kel}$$

8. b.

Biológiai selezési idő:

Az az időtartam drákból kifejezve, mely alatt a szervesetbe kerülő xenobiotikum mennyiségére a feltevés csökken.



A biológiai felezési idő értékét néha tényező befolyásolhatja

- 1.) alkalmazott adag nagysága
 - 2.) egyszeri v. ismételt adagolás
 - 3.) más, egyidejűleg alkalmazott gyógyszerek (pl. enzyminduktörök: rifampycin, etanol → metabolismus ↑ → $t_{1/2} \downarrow$; vagy a kiválasztás során: probenicid gátolja penicillin kiürülését → $t_{1/2} \uparrow$)
 - 4.) kor: az eliminációt végező szerveink (máj → epe, vese → vizelet) is öregsznek (ld. creatinin-clearance korral fordítottan arányos). A kisbabák metabolismusa is más: ♀ aanyira intenzív a glucuronid képzés: chloramphenicol - súrulás baby
 - 5.) farmakon protein kötődése: nagy → $t_{1/2} \uparrow$
 - 6.) szervelőt megbetegedései: máj megbetegedések, vesebetegségek hypalbuminémia (diazepam övatosan)

Sokkor megfelelőek lehetnek azok az adatok, ahol minden csak $t_{1/2}$ -et imádkozás után kiválasztották → fontosak a kísérleti körmelények. Pl.: diazepam esetében az adagoldat követő első 6 órában a feleslegi idő kb. 2-3 óra. 24 óra után viszont 27-28 óra

8c

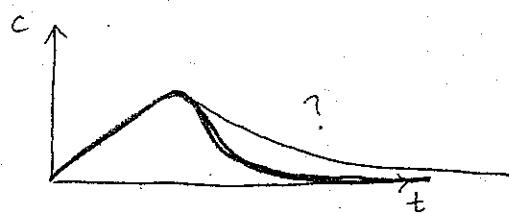
clearance: az a hipotetikus plazmaterfogat, mely időegység alatt megtisztítja a farmakocitót az eliminációs mechanizmuson.

me.: ml/perc / l/óra

$$\text{stam. : } Cl = \frac{DF}{AUC_{0-\infty}}$$

Flip-flop

Extrem módon nyújtott HA-felkészülékek esetében; a felkészüldés valamilyen oknál fogva jóval lassabb, mint a kiválasztás.

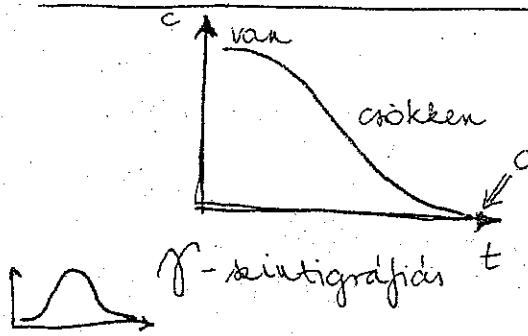


A.)

Felszíddan valókinűség, absorbciós ablak.

Absorpcióas ablak: egy adott farmakon esetében a GI-tractus azon szakasz, ahol a felszíddánnak a legnagyobb eséllye van. (mikroszkómyest)

Felszíddani valókinűség: ha egy gyógyszerkeletményt, amit



iv.-an juttatnak a szervezetbe, akkor ált.-ban igaz az, hogy a bejutott mennyiségek csak bizonyos hanyada fog felszíddni, és biológiailag közzéjelthetővé válni. A felszíddánnak van

egy valókinűsége. Ennek mérése nehézkes, de

T-szintigrafia vizsg.-al nyomon lehet követni pl. egy farmakont a GI tractuson, és így megállapítani aet, hogy hol a leghalásztabb a felülváddas helye.

savak (acetyl salicilsav): gyomorbol: pH = 1,2 (2,5 e).

Fontos, a formulálási munka során kifejlesztett gyógyszerkeletményt a gyomornedv megfelelően nedvesítse, elleneső esetben előfordulhat, hogy a nem nedvesedő képződmény a gyomornedv felületén ürik, majd tovább kerül a gyomorbol \Rightarrow pH változik. \rightarrow ionizálódik: O^- lesz felülvádas.

Ennél a példánál is látjuk, hogy mennyire fontos, hogy megjár a felülv. valókinűséget, abcs. ablakot, mert akkor a képződmény tervezetnél olyan segéda.-ot, technika lesz felhasználva, melyek elsegítik a nedvesedést.

Bél (pH = 6,5) - vékonybel, alacsony szakaszokon kicsit magasabb, ill. vastagbelben nincsenek bélbolyhos.

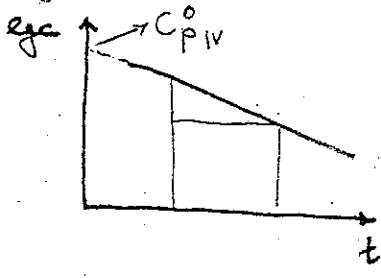
Fontos az ematofezimék jelentése; van olyan, hogy retardálunk, intestinosolvans bevonás alkalmazásra,

akkor a klátmény felirvadásának helye valószínűleg a vastagbélben lesz.

A legtöbb farmákon esetben igaz az a hipotézis, hogy a felirvadás a OI-tractus megfelelő helyein mehet végbe (abs. absz.); és ha ott is áll előt a formában a felirvadási foly. rendelkezésre, így a kereset indára elvezethető tekinthető →

→ a gyógyszertervezés során ez nagyon fontos, hiszen a megfelelő BH-hoz megfelelő felirvadás kell, amit pedig csak így lehet elérni, hogy a megfelelő HA-ból megfelelő klátményt tervezünk, mely biztosítja, hogy a felirvadás törben / időben összehangolt.

B.) A teofillin adást követően különböző időpontokban mintát vesznek. A plamább a teofillint is lehet közvetlen meghatározni, sok száradó felüjezd van ⇒ SPE-nélád fázisú extrakciós módszer. Az oslop kondicionálása után az oslopra ráöntjük a plamtát. HA-unk alvorréndzik, a száradákat vízzel lemosnak. Eután metanallal 'bezárják' a fentragadt teofillint → ligáta's → spekt. meghat.



$$k_e = \frac{\lg C_1 - \lg C_2}{t_2 - t_1} \cdot 2,303 \quad t_{1/2} = \frac{0,693}{k_e}$$

$$AUC_{IV}^{0 \rightarrow \infty} = \frac{C_p^0 t_1}{k_e} \quad (AUC_{po}^{0 \rightarrow \infty} = \frac{C_p^{po}}{k_e})$$

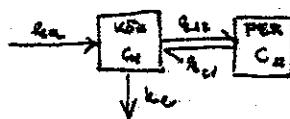
$$Cl_F = \frac{D}{AUC_{IV}}$$

$$F = \frac{AUC_{po}^{0 \rightarrow \infty}}{AUC_{IV}^{0 \rightarrow \infty}} \xrightarrow{100\%} BN$$

c)

Perifériás kompartment

Az elő kereset azon viszonyait összegye, melybe a központi kompartmentból következik be a farmákon megtároltak.



Homeostasis

Egyensúlyos kereset természetes belső egyensúly

A.)

LADME(R)-readset

A gyógyszer után a szervesben az alábbi lépésekkel jellemezhető:

- 1.) LIBERÁCIÓ: a HA felszabadulása, oldott állapotba jutása
- 2.) ABSORPCIÓ: a farmaka felvételének bio. mennyiségének keresztül
- 3.) DISZTRIBUCIÓ: megosztás a szervekben
- 4.) ELIMINÁCIÓ: farmakan kiürítése
- 5.) Metabolizáció: biotranszformáció
- (6.) Response : farmaka által a szervesben kiváltott válasz

A folyamat lépéseinek kezdőbetűiből kialakult mozaikról, mely összefoglalja minden olyan lépést, történetet, melyekkel a gyógyszer a szervesben tartózkodik. Ezek folyamatok, összegyűjtve egy más után következnek, hanem ált. - van egy más mellett jönöknek le, valahogy így →

* : liberáció nincs oldatoknál

* : felvétel és iv.

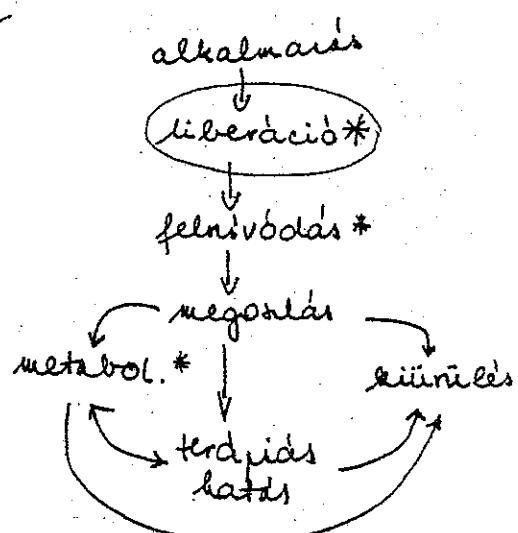
* : metabolismus és mindig van,

de lehet hogy van, akkor

lehet az is, hogy aktív metab.

esetleg toxikus metab. képződik.

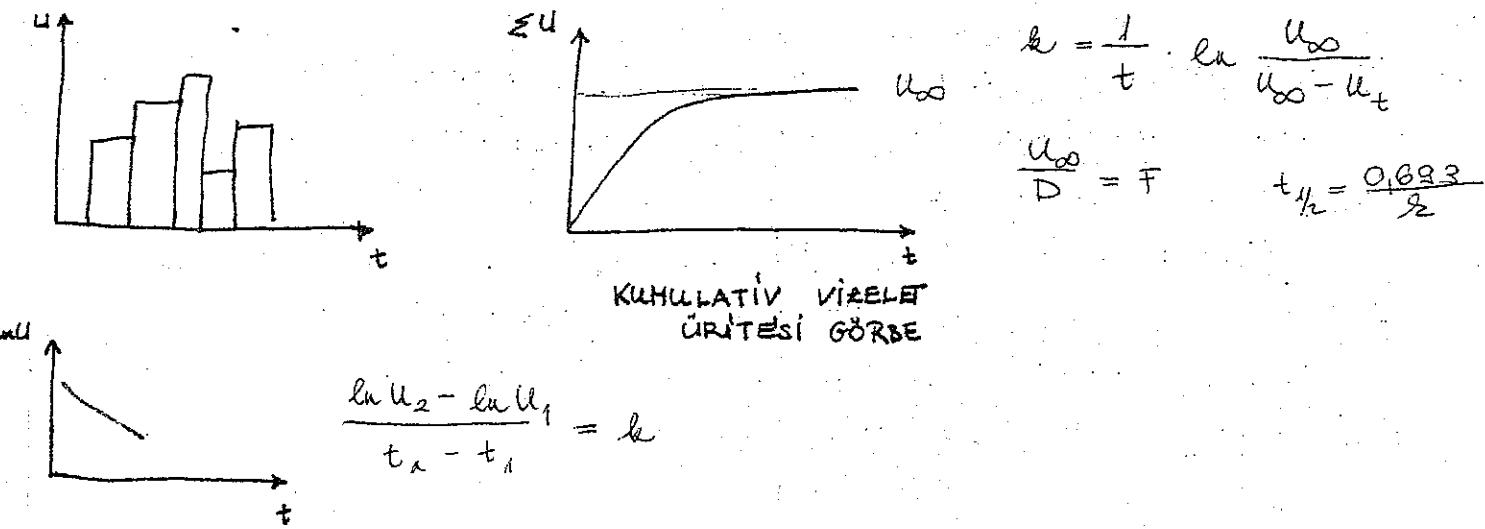
Lehetőséges, hogy csak ürül



Biofarmácia tel. képe aet vizsgálja, hogy egy adott gyógyszerből a szervesben milyen módon megy HA hatásul fel, mennyi lesz BH. A Biofarmácia a gyógyszerrel szemben követi sorát *gyomor, eset a LADME(R)-readset nagyon fontos.

- B.) → min 90% -ban vesére kerestül urul
- nincs fehérje kötődés
- nincs metabolismus, v. ha van a metab. meg lelet hat.
- nincs reakciózás

$\rightarrow \emptyset$ tub. reabs.



c)

Első májátaramlás

Az enterálisan alkalmazott HA-átalakulást tervezhet, mielőtt a felnív helyéről a sis. kerügeibe jönne. Ez az ad esetet, hogy a GI tractból a portalis vénán át először a májba jut \rightarrow "First pass effect" (belfülben is lehet metab.).

Kivételek: sublingualis / rectális

Generikus gyógyszerkészítmény

Olyan gyógyszer, mely a referens termékkel azonos HA(ok) minőségi, mennyiségi összetételeben, gyógyszerformájában, bioekuivalenciájában igazolt a referenssel nemben.

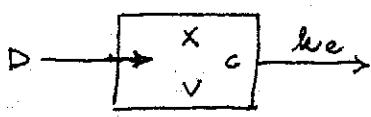
Egy HA különböző sót, értékeit, izomerjét stb. addig ugyanazt a HA-t jelenti, amíg azok átalakulásáig el/vagy hatékonyságát elváltó tal.-ainban nem mutatnak jelentés különbséget.

generikus HA: stabidalom lejárta után az általánosan használható, azaz gyógyszerkészítményekben iparjogidejük lejáratával együtt alkalmazható.

A.)

IV. esetben nem beszélhetünk a hagyományos eltelemből vett felvétőről, hiszen itt a HA-egyenésen a keringésbe jut. Extravaskuláris esetben bejutunk HA-ot, de ált.-ban nem a teljes D, hanem annak csak egy bizonyos %-a fog felvételni és biológiailag lezethetővé válni. Mindenek szerint a kompartment modelllezéreit ki kell fejeznünk.

IV



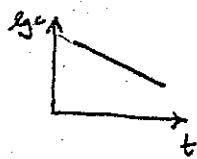
$$\frac{dx}{dt} = -k_e \cdot x$$

$$\ln x = \ln x_0 - k_e t$$

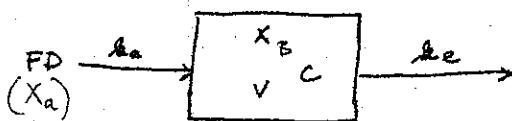
$$(x_0 = x_0 e^{-k_e t})$$

$$\frac{c}{c_0} = e^{-k_e t}$$

$$c = c_0 \cdot e^{-k_e t}$$



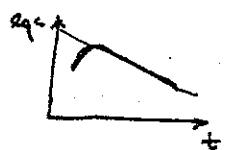
Extra



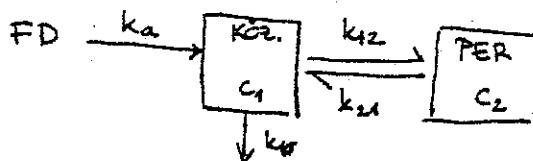
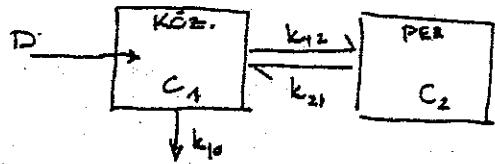
$$\frac{dx}{dt} = k_a \cdot x_a - k_e \cdot x_B$$

$$x_B = \frac{k_a \cdot x_a^0}{k_a - k_e} (e^{-k_e t} - e^{-k_a t})$$

$$c = \frac{k_a \cdot FD}{(k_a - k_e) \cdot V} (e^{-k_e t} - e^{-k_a t})$$



2 kompartment



$$\text{Komp. I: } \frac{dx_1}{dt} = k_2 x_2 - k_{12} x_1 - k_{10} x_1$$

$$\frac{dx_2}{dt} = k_{12} x_1 - k_{21} x_2$$

↓

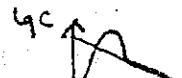
$$c_1 = A \cdot e^{-\alpha t} + B \cdot e^{-\beta t}$$



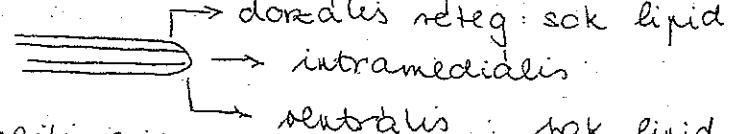
$$\frac{dx_1}{dt} = k_a \cdot x_a - k_{21} \cdot x_2 - k_{12} \cdot x_1 - k_{10} \cdot x_1 \quad ?$$

$$\frac{dx_2}{dt} = k_{12} \cdot x_1 - k_{21} \cdot x_2$$

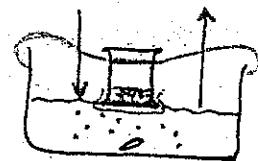
$$c_A = A \cdot e^{-\alpha t} + B \cdot e^{-\beta t} - C \cdot e^{-\gamma t}$$



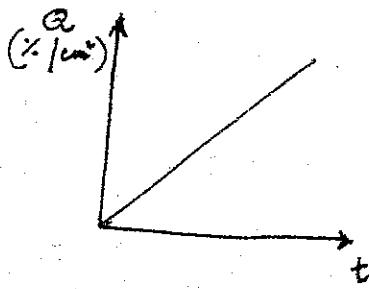
B.) A gyakorlat során a penetrációt vizsgáltuk, Franz-cellában.
A cella alján köömpréparátum volt!


köröm-
dgy
permeális epid.

dorsalis réteg: sok lipid
intramedialis
ventralis: sok lipid



A gombás fertőzésekben legtöbbször a körömágy és a ventralis réteg érintett. Ide kell jutnia a HA-nak.



$$k = \frac{Q_2 - Q_1}{t_2 - t_1} \quad D = \frac{Q^2 \cdot \pi}{4 \cdot c_0^2 \cdot t}$$

c.)

Lokális hatás

A cél, hogy a HA ≠ a sis. kerügésbe jussan, hanem hatását helyileg fejtse ki

Fennmaradó dóris

Többször adagolás során a kezdeti dóris, v. a kezelés korábbi adagjaival beállított ill. bontottott se mint / hatalás fennmaradásra alkalmazzuk.

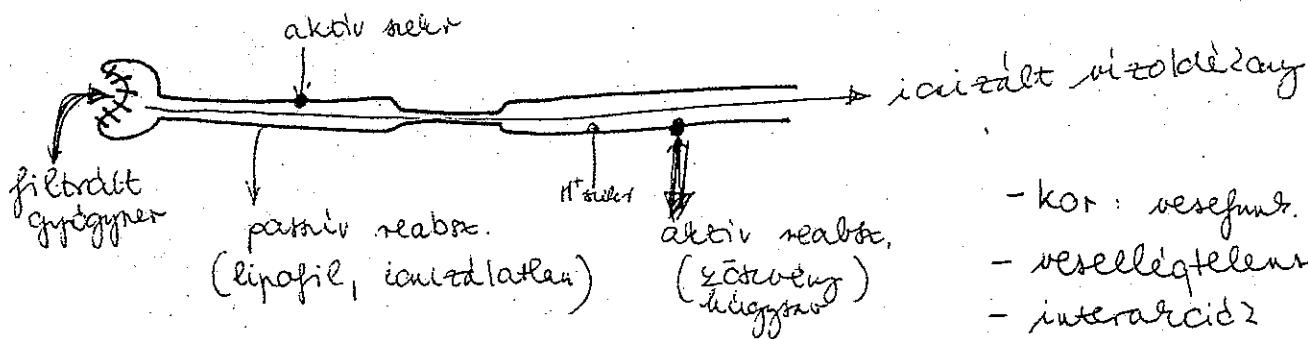
A.)

Eliminációs utak

A gyógyszerek testidegen anyagok → meg kell szabadulni tőlük. A kiürülés során a szerves véglegesek megszabdal a gyógynestől. A gyógyszerek kiürülésébe fontos a vese, epe, bélcsat., de emellett még a tüdő, izadtisztítóig, nyál, tej.

VESE

A vesén keresztül hidrofil vegy-ek ürülnek. 3+1 folyamat folyamat járlik: fontos szerepet a vesén keresztüli ürülésben: glomerulus filtradció (GFR), aktiv szekr (penicillin), passzív reabszorpció, aktiv reabsz.



- kor: vese funk. h.
- vese légzőszerv
- interarcidz

EPE

Naponta 1 l epe képződik, ami a patkóbélbe jut. A konjugátumokat képesek a bélbőrt. -ok hantani → gyógynem szabad, így felhasználhat: enteroklep. & örforgás. Ha ez ≠ a székletet távorítik. Vanak gyógyszerek (fenobart.), melyek az epeúrítést elősegítik → kiürülés seb. ↑. Vanak eximind., ill. enziminh., melyek a metab. ↑-vel ill. ↓-vel a kiürülést ↑ ill. ↓-t -hetik. Kinyírjuk a bélbőrt. -ot → & enteroklep. & örforgás → kiürülés seb. ↑ (tetraciklin)

TÜDŐ

Gázok, más illekony vegyületek kiürülése történhet it! Nincs spec. transport, a levegő parciális p-a sabja meg, hogy az anyag a levegőből a vérbe, v. a vérből levegőbe jut. (ildolajok)

mech.: passzív dif.

TEST NEDVEK

Fontos a szládelek pH-ja, ebből függ az útjuk! Ált. -ban savasak \rightarrow básiák válnak ki, passzív diffúzióval.

nyál - beteg nyíra lenyeli, max. kizárást alk.: (alcool, metacain)

anyatej: pH = 6,5 (antibiot., ~~neurolept.~~)

izzadság (B-vit.)

First pass effectus: prodnq \rightarrow drug arrives pd

B.) A gyógyserek farmakolin. viselkedését 3 eljárással lehet ma leírni.

1.) Kompartment analízis

2.) nem komp. analízis (AUC-t voni fel)

3.) fiziológiai anatómiai farmakokin. modell: nagyon bonyolult. A sevek eggyei gyógyszerencsé változatát vizsgálja, és ebből az anatómiai, fiziológiai viszonyoknak megfelelően összefoglalja az egészet. A modell nagyon bonyolult, "vanavon" technikáról fejlődésével egyszerűödhet.

\rightarrow kialakítás: anagnosztikus felállításra

\rightarrow bonyolultabb, összetettebb, de jobban tükrözi a valóságot

3c)

Extravaskuláris adagolás

A gyógysert $\&$ közvetlenül az érpályába ill. véráramba történő alkalmazással juttatjuk a be a sevészetbe, a HA-nak 'kiszabadulva' a lelkutánnyal fel kell türodnia.

Diaporzíció

A HA. konc.-jával örökkent a központi kompartmentban, mely a megsoldásnak, metabolizmusról és / v. eliminációról tulajdonítható.

2.) c)

Intravask. közvetlen érpályába

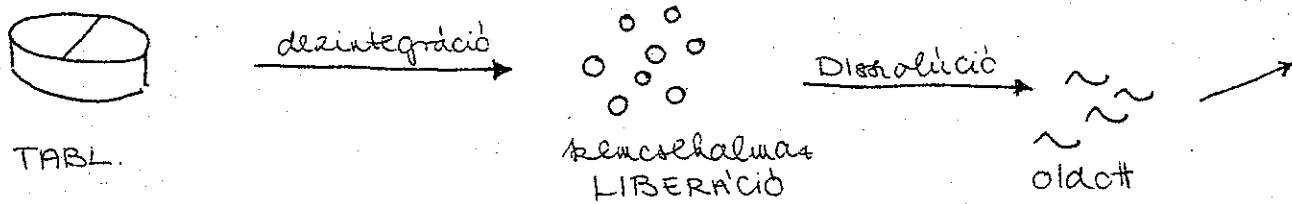
$\&$ lineáris kin.: a HA. farmakokin-ját a jellemző paraméterek $\&$ lineárisan követik a D. meghatározottával.

Ált. v. telítető folyamatra vezethető vissza

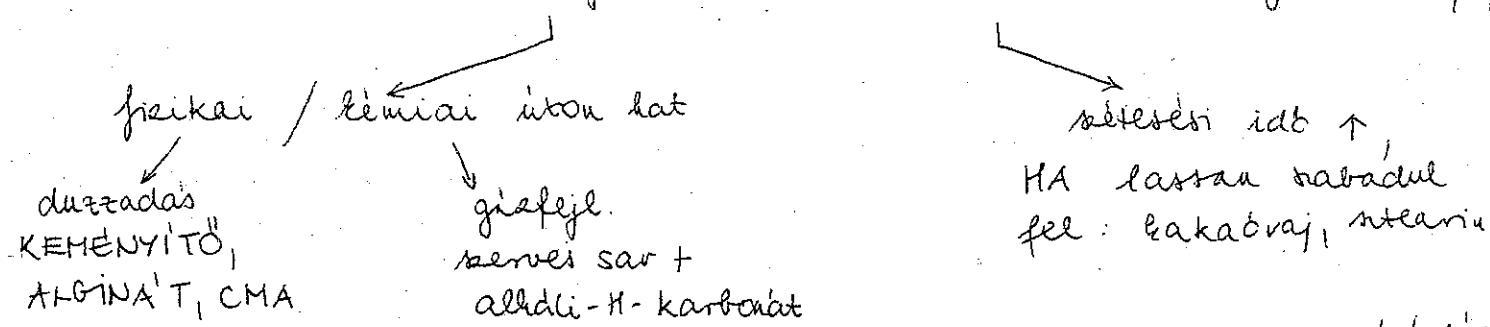
B.) A felszívódás alapfetétele:

- 1.) a HA-nak fel kell szabadulnia a körülöttüktől (z. oldat)
- 2.) a HA a felszívódás helyén oldott állapotban legye (kivéve piacca)
- 3.) megfelelő lipofilitással rendelkezzen.

Vagyis a felszívódás alapja az, hogy megtörténjen a deintegráció (szétterhelés) és a disztolúció (oldódás)



Fontos az, hogy a szétterhelés időben, és helyen történjen (pl. acetylmalicilsar \rightarrow gyomor; penicillin \rightarrow p. nárad, hogy gyomor) a felszívódás során. Ezért van az, hogy pl. alkalmazunk deintegránskat + szétterhelést akadályozó anyagot



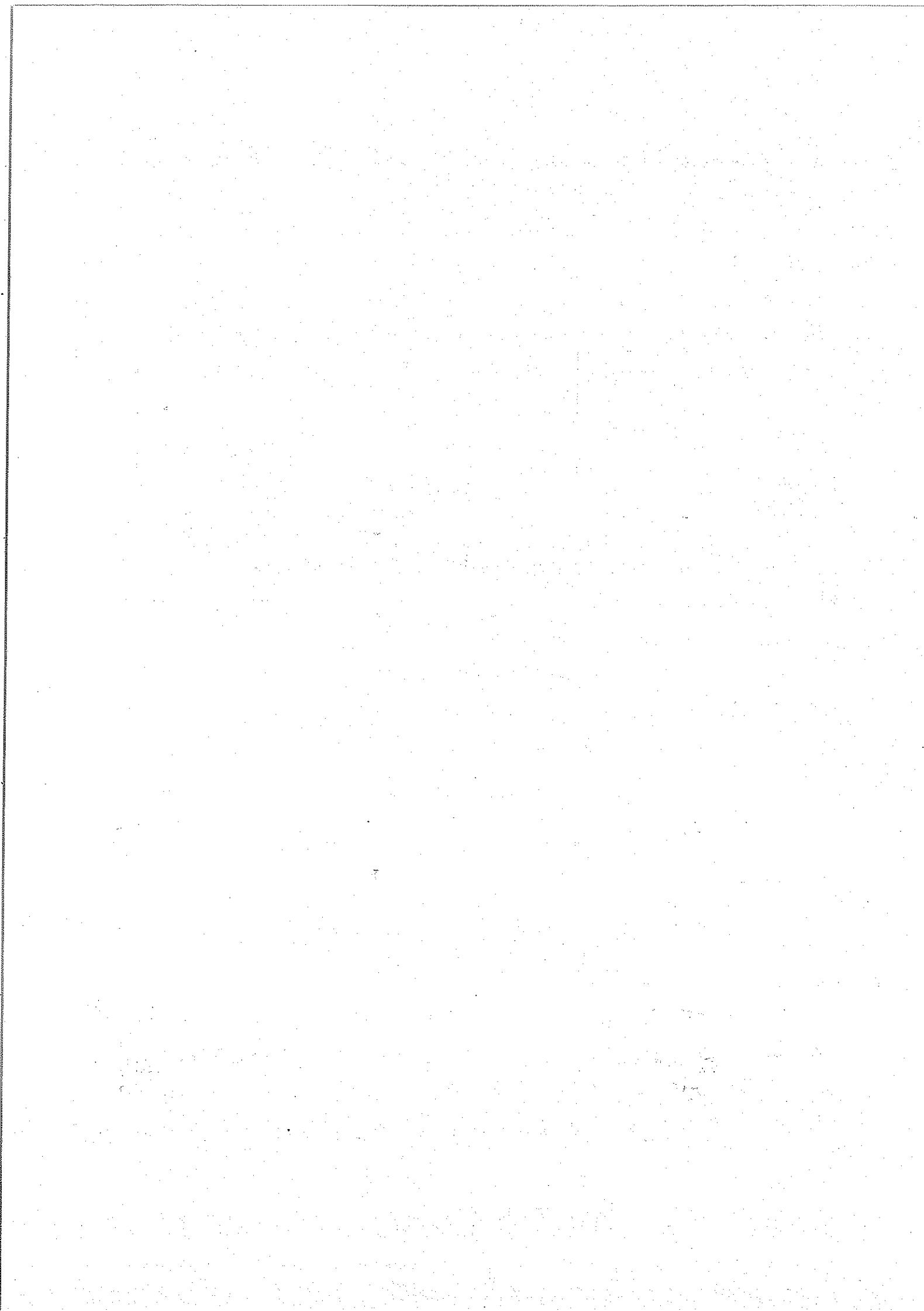
Ha teljesen jól csináljuk, hogy & essen nélt \rightarrow & lez felszívódás sem.
Disztolúciót sok mindenből függ (T, pH, részecskeméret, kristálytest, polimorfia stb.)

C.) Extravaskulári

A gyógyszer & közvetlenül az lipolyiba, véráramba jutatjuk, hanem azt megelőzi a felszívódás!

Disporició

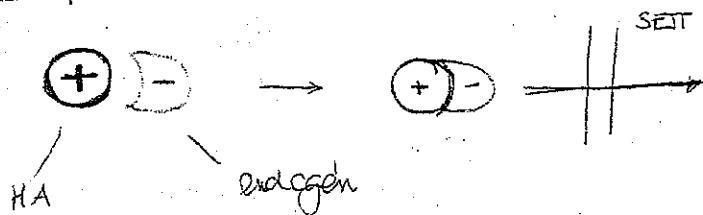
A $[HA]$ -jának \downarrow -e a Központi Kompartementben, mely vitravezethető más komp. való megszűnésben, eliminacióban, metabolizmusban.



4. Pinocitózis - endocitózis

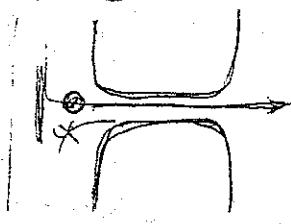
- Szilárd v. \neq oldott HA bekebelezése
- pl.: zsinórdeákony, vitaminok

5. Ionpárral történő



Legyen egy belső, ellentétes töltetű anyag \rightarrow idegletes kapcsolat
kvaterner ammonium v. + mu-

Paracelluláris transport (leaky epithel) ≠ áteresztő hár



szerves, szervetlen elektrolitök ($M_t = 150-400$)

\sim pólusfoly. vizkositártól

\sim membrán felület, fesztségszínge

$$q = \frac{1}{\eta} \cdot \frac{n \cdot \pi^2 A}{h} (\Delta c)$$

\sim pólus átmérő

\sim pólus rádm.

$\sim \Delta p$

\sim elektromos töltés

MINDIG VIZOLDEÁKONY ANYAG JUT ÁT!

Kevént: transcelluláris + paracelluláris mechanizmus

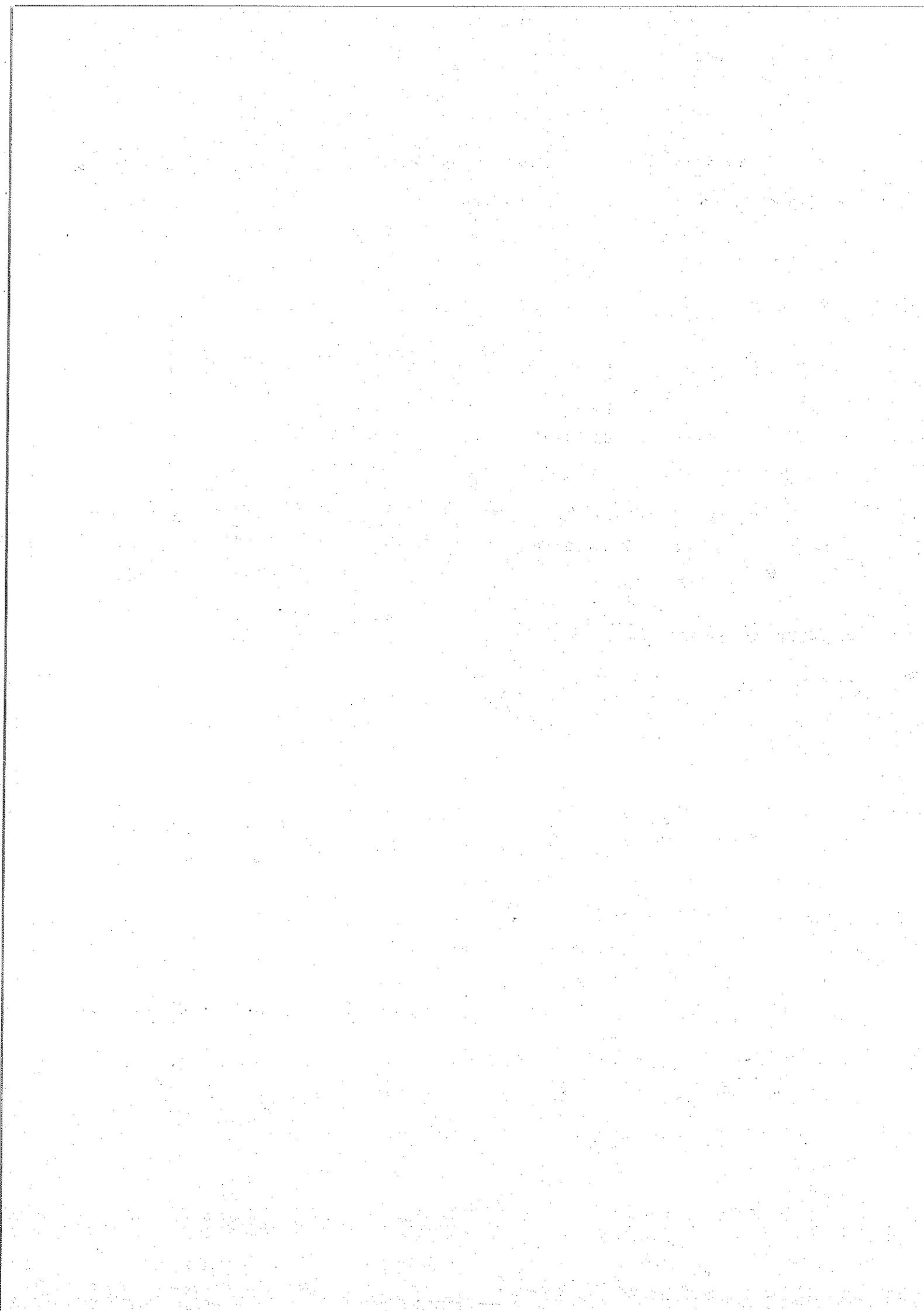
3.c

Közötti kompartment

A szerveset azon folyadékterületeinek összesége, melyben a HA-koncentrációja megegyezik a riz. kerügésben mért értékkel

Diurnális variáció

A cirkadian ritmussal szembeni periodikus változás, melynek időtartama kb. 24 óra, és a változást a szervetlen kívüli faktorok indítják. Ilyenek pl. a fény és sötétség, melyeket kialakító faktoroknak is nevezünk.



Enziminduktörök: metab. \uparrow \rightarrow hatás \downarrow / hatás \uparrow (aktiv metabolitok miatt) / toxicitás \uparrow (toxikus metabolit)

Induktörök: fenobarb., rifampicin, etanol

Enzim gátló: metab. \downarrow

gátlás: allopurinol, metronidazol

4.) Elimináció

A vizelet pH-ja nagyon befolyásol. Az ultrafiltráció (190 e) magyarátként viz vizsgálását szorosan kölcsönzött a HA-ra intenzivitás \Rightarrow ionizálátszerű, lipofil mol. passív rediffúziójára.

vizelet savas \rightarrow basis deprot. \rightarrow & visszavás
lágos \rightarrow sav deprot. \rightarrow & visszavás

Van aktiv trp.-al kijelölt vegy (tolazolin, penicillin).
S-ök vettek le a karrieret \rightarrow gátlók az egymás kiürítését.

5.) Kötődés során / hatás antag.

- SH-koffein: egymás hatását antagonizálja
- na. receptorhoz, enzimekhez köthet

B.) Egyenl. ill. isomertet D-ban alkalmastunk beagle kutya bárka teofillint. A mellőz végtagi vándkból biszonyos időközönlént mint heparinozott kémcrőbe: centrifugálás \rightarrow plazmával megnak tovább. Savanyítat $0,1\text{ M HCl}$ -el, majd kirdzás CHCl₃: iPrOH (19:1) elegyivel. riztelemités, seves fizikai paraméterek meghatározása, majd HPLC-vel csícomagasság meghatározása.

Standard csícomag. st. c
mi mag. X

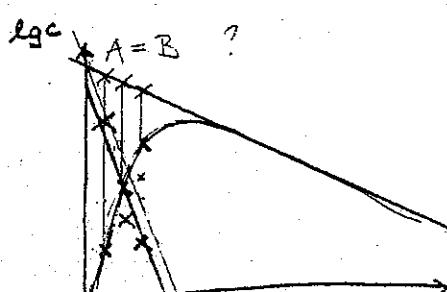
X = ismenté változik a műtak HA-tartalma

$$t_1 \quad c_1 \rightarrow \lg c_1$$

$$t_2 \quad c_2 \rightarrow \lg c_2$$

$$t_3 \quad c_3 \rightarrow \lg c_3$$

$$t_4 \quad c_4 \rightarrow \lg c_4$$



B diminúció

$$k_e = \frac{\lg c_1 - \lg c_2}{t_2 - t_1} \cdot 2,303 \left(\frac{1}{\text{dra}} \right) \rightarrow t_{1/2 \text{ el.}} = \frac{0,693}{k_e}$$

$$k_a = \frac{\lg q - \lg c_2}{t_2 - t_1} \cdot 2,303 \left(\frac{1}{\text{dra}} \right) \rightarrow t_{1/2 \text{ ab}} = \frac{0,693}{k_a}$$

$$t_{\max} = \frac{2,303}{k_a - k_e} \cdot \lg \frac{k_a}{k_e}$$

$$c_{\max} = c_p \cdot e^{-k_e t_{\max}}$$

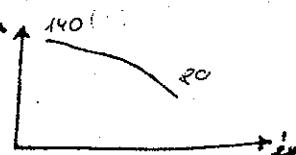
$$c_{\max}^1 = \frac{c_p \cdot e^{-k_e t_{\max}}}{1 - e^{-k_e T}}$$

$$c_{\min}^1 = \frac{c_p \cdot e^{-k_e T}}{1 - e^{-k_e T}}$$

c) kreatinin clearance

Haga clearance "fizikális"-t jelent. Megadja, hogy hány ml plasma, amely időegység alatt megtárol a kreatinintól. (ml/perc). Mivel a vesén 100%-osan árul, ezért a vese funkció működéséről rögtön ad.

• 120 ml/perc (80-140)
• életkorral csökken



Eneimindukció

Különböző enzimek aktivitását egyes anyagok (xenobiotikumok növelik). A különböző P450 enzimet aktivitása induktumok hatására 70x-re növekedhet. Az enzim mennyisége & változik, csak az enzim által előzetted enzimatikus átalakulási sebességet befolyásolja \Rightarrow CYP-enzim: metabolizmus $\uparrow \Rightarrow$ hatás, hatás \uparrow , toxicitás \uparrow .

auto-indukció : saját metab. \uparrow

kereszt-indukció : saját + idegen a. metab. \uparrow

idegen indukció : csak idegen metab. \uparrow

4)

Biofarmacia: azt vizsgálja, hogy egy adott gyógyszerformából a kevésben milyen módonban, mennyi HA. szabadul fel, és mennyi lesz a BH. Nagyon azt is lehetne mondanival, hogy minden olyan tényezőt tárgyal, mely a BH-ot befolyásolja. Ezekhez szükséges a kevésben lejáratott folyamatok farmakokin. elemzése. A biofarmacia nem azonos a farmakokin. -val, hanem e tudományig működésének alkalmazásával. Este kelli a gyógyszerelési tényezőit a gyógyszerhatás kezelése és időtartama vonatkozásában.

Farmakokin.: minden folyamatok összessége, melyet a keveset tör a bejutatott gyógyszerrel \rightarrow felvív., előre, metab., kiűnés folyamatnak minőségi viszonyainak, valamint ezek időbeli lejtésének kvant. leírása matematikai modelllek alapján. A farmakokin. + mdr a felvívódásra tör, oldott fa. viszonyait vizsgálja

1973: Biofarm.: olyan tudományterület, mely az emberi / állati kevésben a biokorláthatóságot befolyásoló tényezőkkel foglalkozik. Ezek információkkal a gyógyszerkezitmény kliniz. alkalmazása során a farmakológiai és terápiás tulajdonságokat optimalizálja.

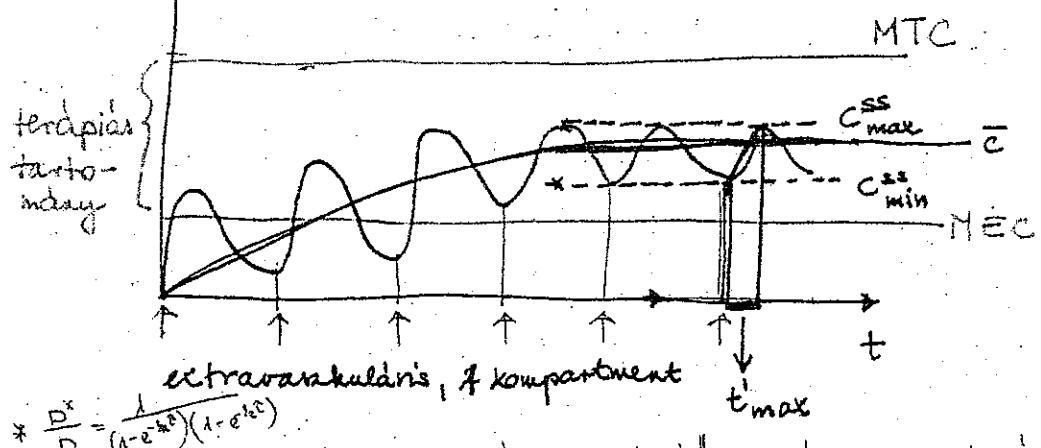
A gyógyszertechnológia* feladata, hogy a kikenő gyógyszer-kezitmény (HA-ot hordozó rendsz.) megfelelje a 3-as stabilitásnak: \rightarrow minden

- \rightarrow hatékonyiság \rightarrow opt. a BH-ot!
- \rightarrow ártalmatlanság

Mindesekhez megfelelő alapanyag, gyártás/ell. és megfelelő gyógyszerkezitmény gyártás / ellendzsés szükséges. A 3-sabuly érvényességehez szükségesek a biofarm. és farmak. adatok.

* gyógyszerformuláidő adatok birtokában az egyes gyógyszerelési műveletekre (oldás, örlés), és a gyógyszerformák előállítására vonatkozó

B.) $C_{ss} \geq C \Rightarrow D^* \rightarrow D \cdot D \cdot D \cdot D \cdot D$



$\frac{D^*}{D} = \frac{1 - e^{-k_e t}}{(1 - e^{-k_e T})(1 - e^{-k_e t})}$

a hosszú felerős idejű gyógyszerrel
ill. lehetséges az is, hogy sokszor van a [HA] MEC-között
alatt \Rightarrow hatáthatlan \rightarrow így kell megoldani a
doseirozási intervallumot és a dozist, hogy a 4-5
félévűt követően a steady-state állapot kialakulása
a terápiás tartóidőre essen!

Sokszor az ered-
ményes gyógyszerrel
ciklikusan isometelt
HA-bevitel szüksége
Ha a doseirozási
intervallum \neq
megfelelő, akkor
előfordulhat főleg
akkumuláció,

A gyors feltelepítés után 15 minta kelt absorpciót: legalább 3
A részpolymerek minden előrendel kín. - val jellemzőek
számítási feltételek

- 1.) persistencia : $e^{-k_e t}$: akt. farmákon menny.
- 2.) vereségi : $1 - e^{-k_e t}$: ürülés
- 3.) akkumuláció : $\frac{1}{1 - e^{-k_e t}}$

Feltétel: lineáris kinetika

általános kell, hogy legyen: visellet pH, magunködés, Cl stb.

IV.

$$C_{ss}^{max} = \frac{C_0}{1 - e^{-k_e t}}$$

$$C_{ss}^{min} = C_{ss}^{max} \cdot e^{-k_e t}$$

$$C_{ss}^{av} = \frac{D}{V_a \cdot k_e \cdot t}$$

ev.

4 mcdaner: az érték minden u., de
a felhasznált adatok málok
A-mdaner: Dost

$$C_{ss}^{min} = \frac{FD \cdot ka}{V(ka - k)} \left(\frac{1}{1 - e^{-kt}} - \frac{1}{1 - e^{-kT}} \right)$$

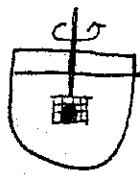
$$C_{ss}^{max} = \frac{C_p \cdot ka}{ka - k} \left(\frac{e^{-kt_{max}}}{1 - e^{-kT}} - \frac{e^{-kt_{max}}}{1 - e^{-kt}} \right)$$

A)

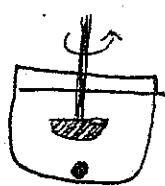
FADME-rendszer: minden lépésre külön modell van.

Liberáció vizsg.

In vitro: kioldódásvizsgálat, melyet végezhetünk Ph. Hg. VII. kerint forgókosaras ill. forgólapatos készülékkel.
Ph. Eu.-ban (Ph. Hg. VIII.-ban) az átfolyó cellás készület a hivatalos.



kosaras



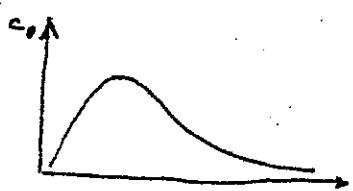
lapatos

$$- V_a = 300 - 1000 \text{ ml}$$

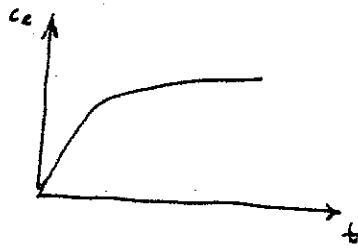
$$- 37 \pm 0,5^\circ\text{C} - \infty$$

- a vizsgálfoly. a cikkelyben, vagy a mindenki előírásokat megfelelő mennyiségi és mindenkor

Átfolyó cellás: egy központi tartályból a pumpa segítségével folyamatosan áramoltatunk át az előírt méretű cellán át, melybe a vizsgálandó anyagot helyeztük. Lehet nyitott ill. lelet zárt (vagy a foly. kerüg → kumulatív)
↳ differenciális görbe



$$c_{eq} = \left(\frac{dm}{dt} \right) / a$$



$$c_{eq} = \frac{m}{V_a}$$

A forgásakadél a V_a fix, és sink v. non-sink körülmények között dolgozunk (nem V-át változtuk v. nem).

Biofarm gyak.: Nitrofurantoin, Kébcs → lokális.

Felkészülés

Olyan in vitro-s, mely Ph. Hg.-ban van, olyan,

c.)

Egyseki adagolás

Ha a HA és v. metabolitjainak szerezetben történő teljes eliminációja után késül sol csal a kör adag alkalmazásra.

Fehérje kötődés - csökkenés kötőhely

A plazmafek. - hez v. más hővér fehérjékhez is kötődhet a farmatca. T'gy. & fejt ki farmarológiai hatását, & eliminálódik.

HA szabadon + feh \rightleftharpoons HA - feh komplex

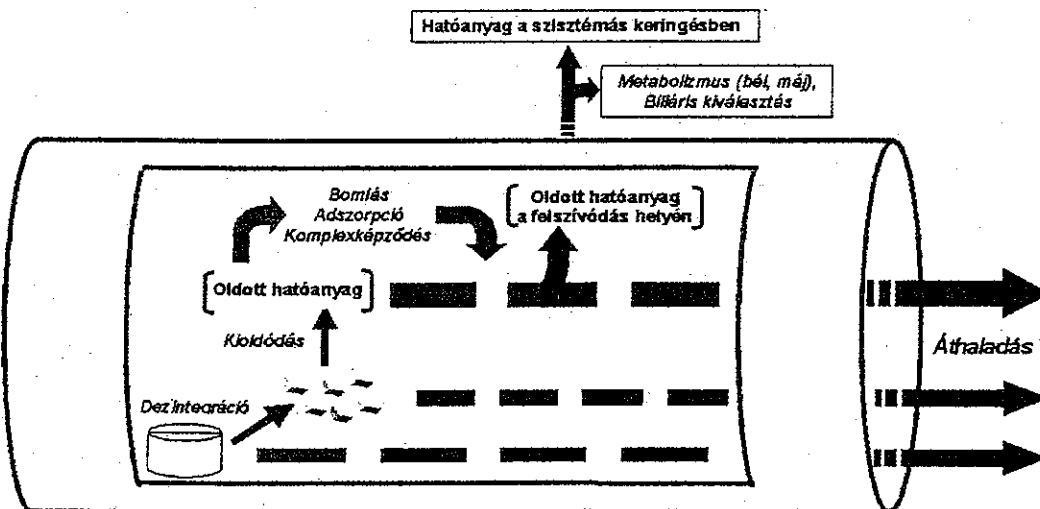
Interakciós lehetőségek: leorritás!

A.)

A biofarmáciai osztályozási rendszer elvi alapjai és gyakorlati jelentősége (dr. Antal István előadásának összefoglalója)

Szilárd orális gyógyszerformában alkalmazott hatóanyag gasztrointesztinális traktusból (GIT) történő felszívódása számos tényezőtől függ (1. ábra). Alapvetően 4. forrása lehet a nem megfelelő biohasznosíthatóságnak:

1. A hatóanyag nem szabadul fel kellő időben a gyógyszerformából, így nincs oldott állapotban a felszívódásra alkalmas helyen,
2. A kioldódott hatóanyag bomlást szenvedhet, adszorbeálódhat illetve oldhatatlan komplexbe kerülhet,
3. A hatóanyag nem képes áthatolni a membránon,
4. A hatóanyag a felszívódás során vagy azt követően metabolizálódik illetve eliminálódik.



1. ábra. A hatóanyag orális felszívódását és biohasznosíthatóságát befolyásoló tényezők

A kioldódás vizsgálati eredmények azonban akkor válnak jelentőségteljessé, ha az általuk hordozott információ összefüggésbe hozható a hatóanyag felszívódásával. Ebben a vonatkozásban fordulópontot jelentett 1995-ben az Amidon és munkatársai által javasolt Biofarmáciai Osztályozási Rendszer (*Biopharmaceutical Classification System, BCS*), amely a felsorolt orális biohasznosíthatóságot korlátozó tényezők közül kettőt vesz figyelembe. Megközelítésük a hatóanyag oldékonyiségi és permeabilitási tulajdonságainak figyelembevételén és Fick I. törvényének a felszívódásban szerepet játszó membránra történő alkalmazásán alapul:

$$J_w = P_w C_w \quad (1)$$

ahol J_w a hatóanyag fluxusa (tömeg/felszín/idő) a membránon keresztül, P_w a membrán permeabilitása és C_w a hatóanyag koncentrációja a membrán felszínénél. A hatóanyag koncentrációjának felszívódás révén tapasztalható csökkenése:

$$\text{felszívódási sebesség} = \iint_A P_w C_w dA \quad (2)$$

ahol a kettős integrál a a gasztrointesztinális lumen belső felületének (A) egészére utal.

A t idő alatt felszívódott hatóanyag mennyisége (F) fentiek szerint:

$$F(t) = \iint_0^t \iint_A P_w C_w dA dt \quad (3)$$

A permeabilitás szerinti osztályozás célja megkülönböztetni a magas permeabilitási értékkel rendelkező a hatóanyagokat, amelyeknél teljes felszívódás várható, így az intravénás adagolásmódra is kiterjedő humán farmakokinetikai vizsgálatok során meghatározott abszolút biohasznosíthatóság legalább 90%, vagy ha a hatóanyagnak legalább 90%-a visszanyerhető a vizeletből. A radioaktívan jelzett hatóanyaggal történő felszívódási vizsgálatok csak korlátozással, a hatóanyag GI rendszerben igazolt stabilitása esetén használhatók. A permeabilitási képesség meghatározható modell illetve referencia hatóanyagokat felhasználó kísérletes módszerekkel, mint pl. perfúziós in vivo humán vizsgálatokkal és in vivo/in situ állatkísérletekkel, valamint in vitro permeációs vizsgálatok révén intesztinális szövet vagy sejtkultúra alkalmazásával.

A permeabilitást hely- és időfüggőnek kell tekinteni, egyrészt a GIT különböző szakaszainak eltérő anatómiai jellemzői miatt, másrészről a térben és időben is változó fiziológiai illetve biokémiai körülményeknek tulajdoníthatóan. A gyógyszerforma illetve hatóanyag adott szakaszra érvényes tartózkodási idejében meghatározó szerepet játszik a motilitás. Ez a szemlélet figyelembe veszi a hatóanyag felszívódása szempontjából optimális helyet (*absorption window*) illetve tükrözi a korábban értelmezett felszívódási valószínűséget.

A hatóanyagok oldékonyiségi és permeabilitási tulajdonságaik szerint négy osztályba sorolhatók:

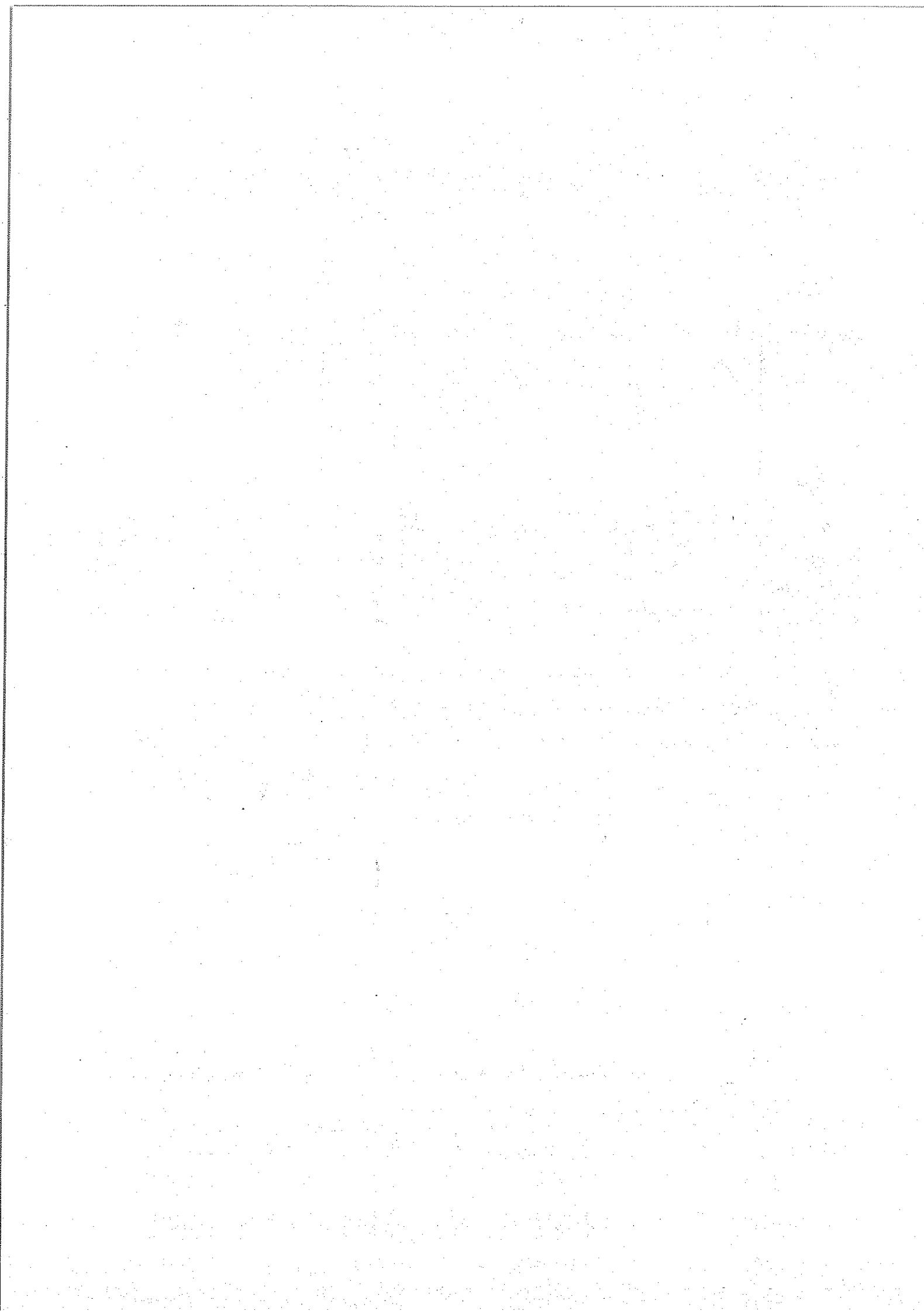
A hatóanyag besorolása a Biofarmáciai Osztályozási Rendszer (BCS) alapján

Osztály	Oldékonyiság	Permeabilitás
I.	magas	magas
II.	alacsony	magas
III.	magas	alacsony
IV.	alacsony	alacsony

Az oldékonyiság tanulmányozásákor tekintetbe kell venni az oldékonyiság pH-függését a GI-rendszer felső szakaszainak fiziológiai körülményeivel összhangban.

Az európai irányelv három, a pH=1-8 tartományba eső gyógyszerkönyvi (ajánlottan pH=1,0; 4,6; 6,8) pufferek alkalmazását írja elő. Az FDA irányelv javasolja a hatóanyag inonizációs tulajdonságainak a figyelembenével, pl. ha a $pK_a = 3-5$, akkor az oldékonyiságot a $pH = pK_a$, $pH = pK_a + 1$, $pH = pK_a - 1$, $pH = 1$ és $pH=7,5$ értékű — USP szerinti vagy ha fizikai vagy kémiai okok indokolják, akkor más — pufferoldatban bomlásszelektív módszerrel kell vizsgálni.

Az oldékonyiságot a dózis:oldékonyiság arány meghatározásával, vagyis a hatóanyag legnagyobb — közvetlen hatóanyagleadású, legnagyobb hatáserősséggű készítményben foglalt — adagjának feloldásához szükséges 37°C hőmérsékletű vizes közeg térfogatával kifejezve állapítják meg. A hatóanyagot akkor tekintjük magas oldékonyiságúnak, ha legnagyobb adagjának adott pH-tartományba (pH=1-8 illetve pH=1-7,5) eső feloldásához szükséges oldószer térfogata nem több mint 250 ml, amely érték megfelel a bioekvivalencia vizsgálati protokollok szerint éhgyomorra történő bevételhez szánt 1 pohár víznek (ún. "FDA glass of water"). Ha a dózis:oldékonyiság arány > 250 ml, akkor a hígulási feltételek (*sink conditions*)



I. Osztály (magas oldékonyiségi - magas permeabilitású hatóanyagok): A hatóanyag jól felszívódik (bár a metabolizmus csökkentheti a biohasznosíthatóságát), ezért a sebességmeghatározó lépés a kioldódás.

II. Osztály (alacsony oldékonyiségi - magas permeabilitású hatóanyagok): A hatóanyag (pl. karbamazepin, grizeofulvin, ketokonazol) felszívódását a kioldódás sebessége illetve mértéke korlátozza. A felszívódás lassabban és a GIT kiterjedtebb részén megy végbe, ezért a kioldódási profil hosszabb időtartamon át és jelentősen befolyásolja a hatóanyag koncentrációját a felszívódás helyén.

III. Osztály (magas oldékonyiségi - alacsony permeabilitású hatóanyagok): Ehhez az osztályhoz tartozó hatóanyagok (pl. atenolol, cimetidin, ranitidin) felszívódásában döntő fontosságú a membránon való áthatolás sebessége. Ezért kívánatos, hogy a gyors kioldódást követően minél hosszabb időn át érintkezhessen az oldott hatóanyag és a felszívódást biztosító nyálkahártya.

IV. Osztály (alacsony oldékonyiségi - alacsony permeabilitású hatóanyagok): Az ilyen típusú hatóanyagok (pl. furoszemid, hidroklorotiazid) általában rosszul szívődnak fel és orális alkalmazásuk problémás.

A kioldódási körülmények megválasztásának szempontjai

A Nernst és Brunner által módosított Noyes-Whitney egyenlet alapján számbavehetők a kioldódási sebességet meghatározó tényezők:

$$\frac{dX}{dt} = \frac{AD}{h} \left(c_s - \frac{X_d}{V} \right) \quad (4)$$

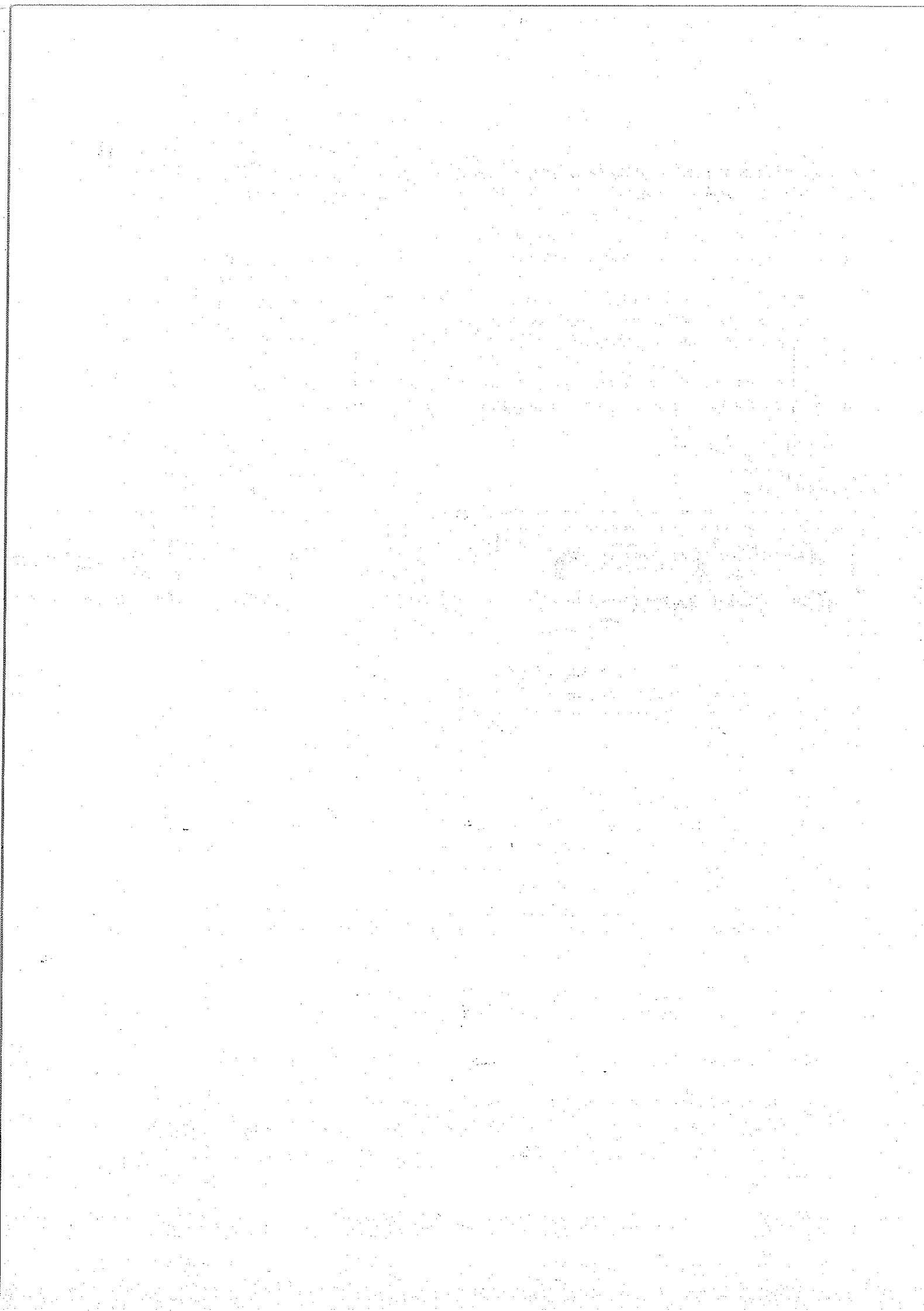
ahol D a diffúziós állandó, A a szilárd hatóanyag oldószertel érintkező aktív felülete, h a felületet körülvevő diffúziós burok rétegvastagsága, c_s a telítési koncentráció a helyi fiziológiai körülmények között, V a kioldóközeg térfogata, és X_d a már oldatba került hatóanyag mennyisége. Az egyenletben szereplő paramétereket egyaránt befolyásolják a hatóanyag fizikai kémiai jellemzői valamint a fiziológiai körülmények (*L. táblázat*).

A hatóanyag kioldódását befolyásoló fizikai kémiai és fiziológiai tényezők

Paraméter	Fizikai kémiai jellemző	Fiziológiai körülmény
Felület (A)	szemcsenéret, nedvesíthetőség	Fiziológiai felületaktív anyagok (epe), gázok
Diffúziós állandó (D)	molekulatömeg	Lumentartalom viszkozitása
Diffúziós filmréteg vastagsága (h)		Motilitás, hidrodinamikai viszonyok
Oldékonyúság (c_s)	hidrofil-lipoid jelleg, kristályszerkezet, szolubilizáltság	pH, pufferkapacitás, táplálék összetevők, epe
Oldott hatóanyagkoncentráció (dX/V)		Permeabilitás
Térfogat (V)		Emésztőnedv elválasztás és bevételhez használt folyadék térfogat

Gyakorlati jelentőség:

A Biofarmáciai Osztályozási Rendszer a hatóanyagok orális felszívódását előrejelezni képes in vitro kioldódási vizsgálatok megtervezéséhez illetve a gyógyszerforma tervezéséhez nyújt jelentős segítséget.



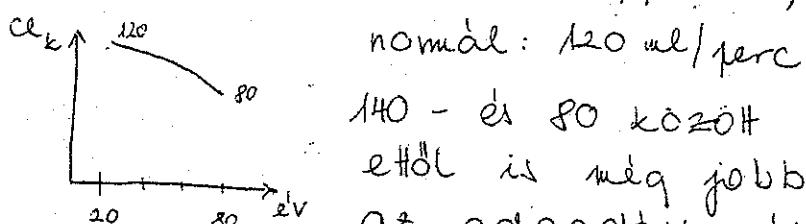
XVI.

B.)

A gyakorlati klinikai terápidban problémát okozhat az a tény, hogy bizonyos mag betegségek esetében a metabolizmus és ezáltal a felerősítő idő is változhat. Az épével ürülő gyógyszerek esetében ezzel számolni kell. A vizelettel ürülő farmakonok esetében is felmerülhet gond, ha az illető vese beteg.

Veseműködés: kreatinin-clearance meghat.

Clearance - fizetlás: az a plazmamenyisége, mely időegység alatt megtisztul az adott farmakontól (kreatinintől). me.: ml/perc ; l/óra



140 - és 80 között elfogadható, de ha ettől is még jobban elter → beteg. Ilyen az adagolást változtatni kell, ami

v. D v. időintervallum (τ) változást fog okozni.

$$t_{1/2 \text{ bet.}} = \frac{t_{1/2 \text{ nomál}}}{\frac{Cl_{\text{beteg}}}{Cl_{\text{nomál}}} - 1}$$

F_{ee} : felvívódott adag
hány %-a ürül vesén
keresztül

$$\tau_{\text{beteg}} = \frac{t_{1/2 \text{ (beteg)}}}{t_{1/2 \text{ (nomál)}}} \cdot \tau_{\text{nomál}}$$

M1: adagolási intervallum ↑

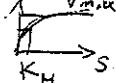
$$\text{RD: redukált DDosis} \rightarrow D_{\text{beteg}} = \frac{t_{1/2 \text{ beteg}}}{t_{1/2 \text{ nomál}}} \times D_{\text{nomál}}$$

C.)

Michaelis-Menten kinetika

Az enzimreakciók kinetikájának sebessége (v) arányos az enzim - substrát koncentrációjával

$$K_M = [S] \left(\frac{V_{\max}}{V} - 1 \right) \rightarrow \frac{V_{\max}}{2} = V \rightarrow K_M = [S]$$



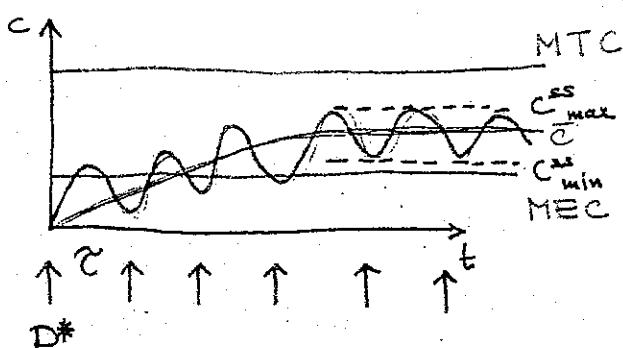
Relativ v : ua. alkalmazásnál, de nem iv. alk.

$AUC_{0-\infty}$

- autoindukció : saját metab. ↑
- keresztindukció : saját + más
- idegen indukció : csak más

Enziminhbitor : metabolizmus ↓, felvétel nöd. ↑, c↑

c.) Egyensúlyi állapot



4-5 félidő átadáll majd le.

Orális adagolás

Tágabb ételemben része olyan alkalmazási mód, amikor a gyógyszer orálisan, tehát a szájban át juttatva kerül alkalmazásra. Szűkebb ételem:

- periorális / p.o (GI-tractus)
- orális : sajú regbeni — bukkális
 - sublingvális
 - perilingvális

Többszörös adagolás során a HA kevesebből egyensúlyi állapota, amikor a HA inputja és outputja egyensúlyban van

Azoxos farmakont tartalmazó különböző gyógyszerészeti mennyek esetében beszélünk az eggyenértekűség fogalról.

Régen csak kémiai, biol., terápiás eggyenértekű leletett 2 körülmeleg!

KÉMIAI

- azoxos gyógyszerförmá
- azoxos farmarca
- azoxos menyisége

BIOLOGIAI

: ha a kémiai lag eggyenértekű azoxos BH-gal rendelkeznek

TERÁPIAS : ha a kémiai lag eggyenértekű azoxos terápiához hozatal rendelkeznek és bionikusagásgban is azoxosai

GYÓGYSZERESZETI EGYENERT : azoxos HA, azoxos forma, de különböző segédanyagok alkalmazása a körülmeleg-nél úgy, hogy a jellemző ~~termeli~~ parameterek állandók maradnak

GYÓGYSZERESZETI ALTERNATIVA : ha ua. a HA, de elterő a kémiai szerkezet (ester-sd), gyógyszerformában, menyiségeiben.

tamoxifen 10 / 20 / 30 / 40 mg

metformin tabletta, retard., inj.

LÉNYESGI HASONLÓSÁG : a HA kémiai szer.-ba van elterős csat (egyik széklet, másik székletet haadva ua-a hatba.-ot) / a HA-ok menyiségi és min. összetétele gyógyszerformá megegyezik a ref. körülmeleggel, mely biolico.-nál elszigít

3.)

Farmakogen. : az emberek különbözőek, ezért is van az, hogy a szervesetbe jutott gyógyszerre márkának reagálnak, ill. a gyógyszerrel 'márkának' válik a szerveset!

A különbségek határen a genotípus a meghatározó. Komplex farmakológiai, bioķimiai vizsgálatok megállapították, hogy a kordban toxikus r. allergiás eredetűl tartott gyógyszerrel hatalok egyre több látens enzymanomalidra alapul. Ezek a rejtett anyagcserezavarok önmagukban semmilyen tünetet & okoznak, a károscsás csak bionyos kémiai anyagok többek között egyes gyógyszerek hatására manifestálódnak. A legtöbb látens enzymopáthia örökléses, genetikusan determinált. Az ilyenfajta gyógyszerérzéltelma kérő felelős örökléses, látens enzymdefektusokkal foglalkozó tudományig a farmarogenetik.

ANOMÁLIA	GYÓGYSZER	MH.	ELŐFORD.
glükóz-6-P dehidrogenáz hiány	sulfonamidok chloramphenicol	hemolízis	Afríca 35% -os gyakoriság
lassú acetilálás	INH $\begin{array}{l} \rightarrow \text{dorist } \downarrow \\ \downarrow \text{C } \uparrow \end{array}$	polineuritis	1:1
csökkent pseudo- kolinkináz aktivitás	sukcinilkolin	apnee	1:2500

A dorizásnál eiset figyelembe kell venni!

c.) LÁTSZOLAGOS HEGESZLÁSI HÁNYADAS

Egy hatba egyszerű c-inak aránya a lipid (octanol) és vte fázisok közötti megsáldás után, figyelme kívül ragyva a dissociációt / associaciót

BIOEQUIVALENCIA

- gyógyszerköltmény bioekivalens, ha
- egymással gyógyszerkötleleg egyeztetként, s. egymás gyógyszeri alternatívai
- azonos molaris D-ben alkalmazva a BH-uk oly mértékben hasonló, hogy a hatásuk alapvetően azonos

A.)

Interakció: ha egy gyógyszer hatása megváltozik egy másik gyógyszer / étel jelenlétében.

mech. szerint: fámafaktor / fámafaktor
 (változik a c a támádrus-
 pontnál) (c változatlan, hatás változik)

① Felsavvadás

A felsavvadásra gyakran hat az elfogyasztott étel. A hatás igen változó!

- 1.) félvárid, nöldetd tpl. menny. növekedése ill. spec. kölcsök a farmarcnnal* → aknropsid seb. ↓
- 2.) zsinos kaja → épetemelés → viszta rosszul oldódás a. -ok aknropsids seb ↑

* Joghurt; tej: Ca²⁺: tetraciklinnel komplex ⇒ ≠ felolvadás.

② Metabolizmus

enziminduktör: faszénen tölt hús, zsinos étel,
 ↓ kápostagfélék, etanol

metab. # ↑ ⇒ t_{1/2} : ↓

enzimgátló: grapefruitlé

Fámafaktor:

SH - koffein

MAOA-Iiner + sajt (tiramin) sztrof haring ⇒ sajtreakció: hypertoniais Krisztus

B.) Bioekivalencia fogalma (lsd: XVII. c)

Kell a bioekivalencia vizsg., ha a hatóság problémázi.

- Hol:
 - nincs megfelelő dokumentáció
 - jelentős first-pass
 - spec. forma

Nem kell: iv. készítmény, minden ha segéda van benne, akkor már kelhet

- 1.) farmakodinamiai sempontok → individuális
- 2.) farmarokin. sempontok → csekély mértékű felvételvádás
 - ↳ nem lineáris felvételvádás
 - ↳ nem lineáris farmakok. a terápiás tartományban
 - ↳ magas first-pass
 - ↳ nagy az individualis szövődés
- 3.) fiz-kém. ill. kémiai sempontok
 - csekély oldékonysság
 - metastabil
 - instabil a GIT-ben
- 4.) gyógyszerformák sajátossága

c) Hibrid állapot: látólagos hibrid seb. állapot, mely 1 v. több mikrokonstansból teredlik össze.

Látólagos megosztási térf (Vd)

$$V_d = \frac{D \text{ (mg)}}{C_{pe} \left(\frac{\text{mg}}{\text{l}} \right)} \rightarrow (\text{l})$$

A gyógyszerek legyorsítva a szervezet vizérebe oslanak el, ami a név 60%-a ($70\text{ kg} \approx 42\text{ l}$)

5 l	vér
10 l	interstit
20 l	intracell
5 l	zselaz.
2 l	transcell.

42 l

$V_d \approx 5 \text{ l}$	szírban
$\approx 12 \text{ l}$	EC-ben is
$> 12 \text{ l}$	IC
> 42	kumulatív

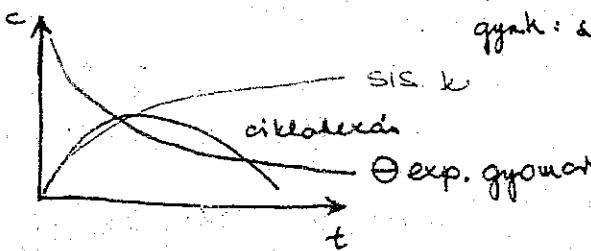
- ↳ tüdő: amphetamine
- ↳ orzutta - tetraciklin
- ↳ Fül: streptomyein

minel csak törekvésre jellegű mérésekkel lehet végerni,
nem jó a korreláció in vivo-val!

Nem hivatalos, feliratodd a folyamatot vizsgáló: FOLY. HID/
FOLY. MEMBRAN

A) FOLY. HID

fordított γ -cső: egyik oldalon a feliratott helyet (pl. gyomor)
másikba a felvétő közeget (plasma) simuláljuk. A
kettőt ciklohexan köti össze, ami a sejtmembránat jelenti.



gyak: salicilsav

sis. k

ciklohexan

Θ exp. gyomat

Nézhetjük, hogy egységes segéd-
anyagok ≠ hogyan befolyásolja
a feliratott profet!

Ma már kifejlesztettek a flüssig
modellt is, ahol a H. f. a
zsírávetet, depot jelent \rightarrow ez
sem hivatalos!

B.) FOLY. MEMBRÁN

Impregnált membránt iktatunk be. Ez így jobban közelít
a valósághoz, mert a V arányok hasonlóak a bennszemélyhez!
A membrán impregnálás lipid összetételekkel
történik \rightarrow csak passzív diff. -val néglemezzé folytat
tudunk simulálni. Van a SARTORIUS által gyártott gép,
mellyel felraktádat is tudunk gyűjteni

Japánok:



Medencébe aranyhal, visben HA.
Az aranyhal felveti a HA-ot,
mi megjön a maradvány a
medencébe

Schanker: Seim., de elő részeset alkalmaz: átkaramoltatásos
modell patológiaival



In vivo: klinikai human 1, 2, 3
fázis

D-distribució

In vivo: \emptyset

Megosztott visz.-ok inkább a permeabilitást vizsgálják
Matematikai modellek léteznek.

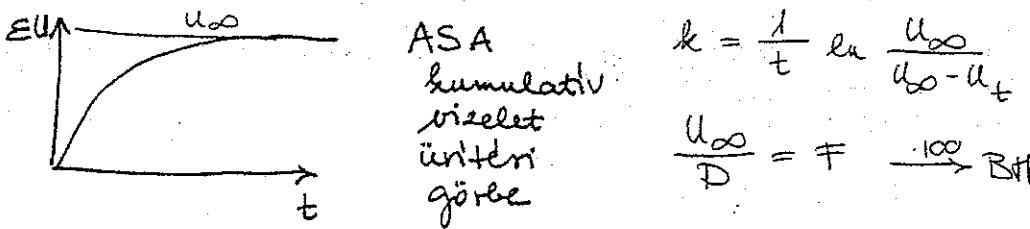
H-metabolizmus (in vitro)

Májból sejthomogenizáció \rightarrow centrifugálás \rightarrow enzimeket nyerünk.
Enzim + HA \rightarrow megfelelő konz.-ba $\rightarrow \emptyset$ törént \rightarrow törékt

E-elimináció

In vitro: \emptyset

In vivo: fávorból bio. minta selektív gyűjtése, és ebből a HA-meghat.



Koneláciák

1.) függ. jellemző paraméterei közötti kapcs. (közvetlen megmondható (leolvasható), ki kell adni)

2.) a függv. görbékkel hasonlítható össze: pontossabb

INPUT FÜGGV.

(in vitro)

\rightarrow "fekete doboz"

konvertálás

OUTPUT FÜGGV
(in vivo)

B) Enzimindukció / inhibíció

Enzimindukció: a metabolikus enzimek aktivitása $T \Rightarrow$ \rightarrow metabolizmus gyorsul: felérő ráta \uparrow

In vivo: ZOXAZOLAMINNAL paralízis az állaton. A hatás (paralízis) egyedül a metabolizmustól függ